

Työeläke

5:2018

PÖLÖNEN VAINUAA ASIAKKAAN TARPEET

Osuuspankista Ilmariseen siirtynyt toimitusjohtaja Jouko Pölönen uudistaa palveluja. Hän haluaa ajantasaisen työeläkeotteen mobiilipankkiin.

Sivu 16

LINDA LIUKAS

Koodisatukirjailija kannustaa haaveilemaan isommin.

Sivu 4

KRUUNUN TIE

Infografiikka eläkkeen hakemisesta Ruotsista.

Sivu 6

MERCER

Suomi pronssille eläkevertailussa.

Sivu 9

22

Ylituomari Juha Pystysen johtamassa vakuutus-oikeudessa käsittelyaika työeläkeasioissa on noin 10 kuukautta.

Eläketurvakeskus julkistaa 29. marraskuuta sijoitustuottovertailun. Tarkastelu ulottuu työeläkesijoittajiin sekä kotimaassa että ulkomailta.

- 3** PÄÄKIRJOITUS
Jälkijättöisyydestä reaaliaikaan.
- 4** PÄIVÄN KASVO
Linda Liukas
- 6** INFOGRAFIikka
Näin haet eläkettä Ruotsista.
- 9** MERCER
Suomi kolmanneksi paras.
- 10** LUUPIN ALLA
Työeläkesijoittajien tuottovertailu.
- 12** ASIANTUNTIJALTA
Kanadan eläkerahasto tahkoo tulosta.

- 14** TYÖELÄKEPÄIVÄ 2018
Turvallisempaa yhdessä.
- 16** TAPASIMME
Jouko Pölösen
- 19** TAMMISEN KOLUMNI
Tasa-arvoistavat työehdot syrjivät maahanmuuttajaa.
- 20** MINÄ VÄITÄN!
Silja Silvasti: Tonnin tuki kannustaisi perheentekoon.
- 21** TULOREKISTERI
Tulorekisteri muovaa vakuuttamisen valvontaa.
- 22** KOKEMUKSEN ÄÄNTÄ
Vakuutusosoikeus haipakalla muutokseen.

Eläketurvakeskuksen järjestämä Työeläkepäivä kokosi Messukeskukseen noin 850 osallistujaa. Kärkipuhujina mm. Jukka Rantala ja Heli Backman ETK:sta.

Marlene Weck Varmasta esittelee lempikirjansa, Mennyt maailma yhtenä niistä.

- 26** PALLO HALLUSSA
- 28** TIEDOKSI
- 29** NIMITYKSET
- 30** KIRJA, JOKA KOLAHTI
- 31** ENGLISH SUMMARY
- 32** UUSIMMAT JULKAISUT

Rauhallista joulua ja onnellista uutta vuotta 2019!

 Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Kiitos lukijamme tästä vuodesta, kiitos myös lehteämme rikastuttaneet sisällöntuottajat.

Luetko jo digilehteämme mobiilisti?
Tilaa uutiskirje Työeläkelehti.fi:ssä.

Jälkijättöisyydestä reaaliaikaan

JOSKUS KUULEE MOITETTA, jonka mukaan Suomessa vallitsee riskejä karttava yrityskulttuuri. Sen seurauksena esimerkiksi digitalisaatio etenee turhan lyhyin askelin ja hajanaisesti. Mentaliteettiimme kaivataan lisää rohkeutta valita ne aihekokonaisuudet, joihin panostetaan kunnolla.

Ensi vuodenvaihteessa avautuva tulorekisteri on rohkea veto. Se on varsinainen digiloikka. Kuten aina uuden edessä, on nytkin ilmassa jännitys-tä: riittääkö ponnistusvoima, kantaako pituus ja onko laskeutumisalusta taatusti tarpeeksi pehmeä?

Joka tapauksessa tulorekisteri edustaa aimo harppausta eteenpäin. Vihdoin tulotiedot ovat ajan tasalla ja viimeinkin turhasta palkkatodistusten ja muiden liitetiedostojen moneen paikkaan lähettämisestä päästään eroon. Myös yhden luukun periaate vahvistuu, kun sekä työnantajat että etuuskien maksajat ilmoittavat tulotiedot yhtenä kokonaisuutena ja vieläpä reaaliaikaiseen rekisteriin. Hyvästi jälkijättöiset tietovarastot!

TULOREKISTERI AVAA OVENSA ensin vain tulotiedoille, ja etuustiedot odottavat vielä vuoden verran sinne sujahtamista. Siitä huolimatta vuodenvaihteen jälkeinen elämä vaikuttaa dramaattisesti myös työeläkejärjestelmään, sillä työnantajat eivät enää ilmoita maksamiaan palkkoja työeläkeyhtiöille, vaan reaaliaikaisesti tulorekisteriin.

Kukaan ei tiedä, kuinka hyvin työnantajat Suomessa lopulta ovat kartalla tulevista muutoksista. Saattaa käydä niin, että tulorekisteriin ui aluksi vain osa ansiotiedoista tai tietoja ilmoitetaan virheellisesti.

Työeläkevakuuttamisen valvonta onkin uuden ajan edessä, ja varmaankaan tehokkaaksi muotoutuneen jälkikäteisvalvonnan hyviin tuloksiin ei ihan ensi alkuun päästä. Toisaalta ajantasaisuus avaa uusia mahdollisuuksia tehostaa valvontaa.

KANSALAISILLE MUUTOS on kuitenkin riemastuttava. Jossain on minun ansiotietoni lähes päivän tasolla nähtävissä. Ja kohta myös eläketietoni! Nyt jos koskaan on mahdollisuus saada ihmiset innostumaan omista ansiotiedoistaan – siinäpä oiva sauma työeläkeviestinnälle niin ikään.

Jotta tilaisuuden osaisi käyttää hyödyksi, kaivataan taas sitä rohkeaa ja suurta ajattelua ja suorista sanoja: työeläke on sinun eläkeesi ja sinun rahaasi, kiinnostaako tietää, paljon sitä on kertynyt? ■

Kati Kalliomäki
päätoimittaja
Digilehti: Työeläkelehti.fi
Twitter: @KatiKalliomaki

Työeläke on Eläketurvakeskuksen julkaisema työeläkealan ammatti- ja sidosryhmälehti.

JULKAISIJA
Eläketurvakeskus, www.etk.fi

DIGILEHTI
Työeläkelehti.fi

TOIMITUKSEN SÄHKÖPOSTI
tyoelake-lehti@etk.fi

PÄÄTOIMITTAJA
Kati Kalliomäki

TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ
Anne Iivonen

TOIMITUSNEUVOSTO
Sonja Liljus (Mela)
Marjaana Lundqvist (Eläketurvakeskus)
Merja Paananen (Keva)
Anu Suutela-Vuorinen (Elo)
Esko Torsti (Ilmarinen)
Christel Wedenberg (Veritas)
Niko Väänänen (Eläketurvakeskus)

TÄTÄ LEHTÄÄ TEKIVÄT MYÖS
Sirkku Aalto, Antti Karkiainen, Lena Koski,
Vesa Laitinen, Kari Lindstedt, Peter Lindström,
Jouko Ollikainen, Sulevi Pellinen, Karoliina Paatos,
Merja Raunis, Katri Saareinen, Silja Silvasti,
Mika Vidlund, Lilja Tamminen ja Marlene Weck.

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET
aineistotilaukset@etk.fi
puhelin 029 411 2500

TAITTO
ASTE HELSINKI OY/Markku Laitinen

PAINO
PUNAMUSTA OY
paperi UPMFine 100 g/m²

53. vuosikerta
ISSN 0564-5808 (painettu)
ISSN 1799-5221 (verkkojulkaisu)
Helsinki 2018

Työeläke ilmestyy viidesti vuodessa.
Seuraavan kerran helmikuussa vuonna 2019.

NO	AINESTOT	LEHTI ILMESTYY
1	pe 11.1.	ma 11.2.
2	pe 8.3.	ma 8.4.
3	pe 3.5.	ma 3.6.
4	pe 30.8.	ma 30.9.
5	pe 25.10.	ma 25.11.

KANNEN KUVA:
Vesa Laitinen

Koodisatukirjojen tekijä

SOSIAALITURVA LUO
USKALLUSTA YRITTÄÄ

Tekoälystä pitäisi voida puhua myönteisesti lapsillekin, sanoo lastenkirjailija Linda Liukas. Hänen uransa lähti lentoon joukkorahoituskampanjan myötä.

TEKSTI SIRKKU AALTO | KUVAT KAROLIINA PAATOS

Sosiaaliturva merkitsee uskallusta kaatua eteenpäin. Näin sanoo lastenkirjailija Linda Liukas, joka puhui Työeläkepäivässä tekoälystä ja tiestään yrittäjäksi.

– Suomessa sosiaaliturva mahdollistaa sen, että koskaan ei putoa tyhjän päälle – sen pitäisi kannustaa meitä haaveilemaan isommin, Liukas sanoo.

Hän pitää esimerkiksi opintotukea tärkeänä turva-verkkona.

– Jos mietin amerikkalaisia kavereitani, niin heillä on valmistuessaan valtavat lainat. Ryhdypä siinä sitten yrittäjäksi, kauppatieteitä opiskellut Liukas havainnollistaa.

Liukas itse teki opiskeluaikanaan 2010-luvun taitteessa töitä toiminimellä. Hän kirjoitti juttuja ja piti koulutuksia opintojen ohessa. Liukkaan ura lastenkirjailijana sai voimalla tuulta alleen ennakkomyyntikampanjan myötä vuonna 2014.

Liukas tavoitteli joukkorahoituspalvelun kautta 10 000:ta dollaria kirjan tekoa varten, mutta ennakkotilauksia kertyi kuukaudessa 380 000 dollarin edestä.

Syntyi Hello Ruby -kirjasarjan ensimmäinen osa, joka käsitteli ohjelmointia ja ohjelmoijan ajattelutaitoja pienen Ruby-tytön kautta. Kirja ilmestyi vuonna 2015.

Sarjan muissa kirjoissa Liukas on käsitellyt tietokonetta ja internetiä. Elokuussa ilmestynyt sarjan neljäs kirja kertoo tekoälystä.

– Viime kesänä Lontoossa pieni poika kysyi, mitä hän tekee isona, jos tietokoneet vievät kaikki työpaikat. Tajusin, että tekoälystä pitäisi voida puhua optimistisesti ja pragmaattisesti ihan pienimmillekin, Liukas sanoo.

– Samaan aikaan vietin paljon aikaa kouluissa ja mietin, kuinka suuri osa opetettavista taidoista on oi-

keasti ihmisten vahvuuksille rakennettuja ja missä tehtävissä kone on aina meitä parempi, hän jatkaa.

Tekoäly on valjastettu töihin myös vakuutus- ja rahoitusallalla. Tekoäly voi hoitaa sijoitusrahastoa, huhkia asiakaspalvelurobotin taustalla tai tunnistaa työkyvyttömyyseläkeläisen ennen eläkkeen alkamista.

Toisaalta jotkut pelkäävät tekoälyn vievän heidän työnsä. Liukkaan mielestä tekoälyä pitäisi lähestyä työparina.

– Hello Ruby -kirjoissa ihmisen tontilla on kysymysten esittäminen – miksi, miten ja mitä jos? Tekoälyn työnsarkaa taas on luokittelu, ryhmittely, poikkeamien etsiminen, suosittelu ja ennustus, Liukas vertaa.

Hello Ruby -sarjan kirjoja on käännetty 25 kielelle. Neliosainen sarja on saamassa jatkoa tulevaisuudessa.

– Minulla on työn alla monta ideaa kvanttietokoneista teknologian historiaan, mutta seuraava Hello Ruby -teemainen teos tulee olemaan lyhytelokuvien sarja teknologistuvasta maailmasta, Liukas paljastaa.

Liukas on palkittu työstään muun muassa lastenkulttuurin valtionpalkinnolla ja Kiinan suurimmalla muotoilupalkinnolla. Lokakuussa yhdysvaltalainen talouslehti Forbes huomioi Liukkaan Europe's Top 50 Women In Tech -listauksessaan.

Palkitun lastenkirjailijan syksy on ollut kiireinen. Ennen Työeläkepäivää Liukas on käynyt puhumassa niin Singaporessa, Norjassa kuin eri tapahtumissa Suomessakin. Työeläkepäivän jälkeen Liukas on lähdössä ensin Meksikoon ja sitten Tanskaan.

Helsingissä asuva Liukas matkustaa tällä haavaa työnsä puolesta yli puolet vuodesta. Se on asia, jota hän muuttaisi omassa työssään.

– Toivon, että globaalia työtä olisi mahdollista tehdä Suomesta käsin. Se on melkein mahdollista, mutta ei ihan vielä, Liukas sanoo. ■

”Tekoälyn työnsarkaa on luokittelu, ryhmittely, poikkeamien etsiminen, suosittelu ja ennustus.”

KUKA?

Linda Liukas

- Ikä: 32
- Koulutus: Kauppatieteiden yo, Tampereen yliopiston kunnia-tohtori
- Työ: Lastenkirjailija.
- Harrastukset: Juoksu, ruuanlaitto ja lukeminen

Lastenkirjailija Linda Liukas sanoo, että tulevaisuuden työelämän kannalta on tärkeää oppia ymmärtämään, missä ihminen on hyvä ja missä kone on hyvä. Lisäksi on oltava utelias oppimaan uutta.

Näin haet eläkettä Ruotsista

Lisätietoa Työeläke.fi-verkkopalvelussa.

TEKSTI PETER LINDSTRÖM | KUVITUS MARKKU LAITINEN

6

Ruotsin viranomaiset laskevat eläkkeesi

PM tai FK laskee sinulle mahdollisesti myönnetävän eläkkeen määrän.

Laskentaan vaikuttaa mm. se, kuinka pitkään olet työskennellyt tai asunut Ruotsissa.

7

Ruotsin viranomaiset tekevät eläkepäättökseen

PM tai FK tekee eläkepäättökseen ja lähettää sen sinulle Suomeen.

ETK rekisteröi päätökseen tiedot Suomen eläkerekisteriin sekä toimittaa päätökseen tiedoksi työeläkelaitokseesi ja Kelaan.

5

Ruotsin viranomaiset tarkistavat tietosi

PM tai FK tarkistaa hakemuksesi tiedot ja selvittää työskentely- ja asumishistoriasi Ruotsissa.

Ruotsin viranomaiset ovat suoraan yhteydessä sinuun, jos ne tarvitsevat lisätietoja esimerkiksi Ruotsissa asumastasi ajastasi, terveydentilastasi tai perhesuhteistasi.

8

Eläkkeen maksu alkaa

Kun PM tai FK myöntää sinulle eläkkeen, se aloittaa eläkkeen maksamisen pankkitilillesi Suomeen.

Ruotsin vanhuus- ja perhe-eläkkeen maksu alkaa keskimäärin noin 6 kuukautta ja työkyvyttömyyseläkkeen maksu noin 8 kuukautta eläkkeen hakemisesta.

1

Tee eläkehakemus

ETK tarkistaa hakemustietosi ja sen, onko toivomasi Ruotsin eläkkeen alkamisaika kohtallasi mahdollinen. Ruotsin vanhuuseläkeikä poikkeaa Suomen eläkeiästä. Jos hakemuksesi tiedoissa on epäselvyyksiä, soittamme sinulle ja selvitämme asian. Perhe- ja työkyvyttömyyseläkehakemuslomakkeilla ei tarvitse ilmoittaa eläkkeen alkamisaikaa, koska se määräytyy eläketapahtuman perusteella (edunjättäjän kuolema tai pysyvän työkyvyttömyyden alkaminen).

4

ETK lähettää EU-hakemuksen

ETK lähettää EU-eläkehakemuksen Ruotsiin PM:lle tai FK:lle. Jokaiselle eläkelajille on oma EU-eläkehakemuslomakkeensa. Eläkehakemukseen ETK liittää todistukset työskentely- ja asumisajoistasi Suomessa.

Saat postitse ETK:sta tiedon EU-eläkehakemuksesi lähettämisestä Ruotsiin.

2

ETK ohjeistaa oikeuksistasi

ETK tarkistaa rekistereistä, oletko saanut etuusia tai eläkkeitä Suomesta. Tyypillisin maksussa oleva etuus on sairaus- tai työttömyyspäiväraha.

ETK selvittää, voiko Ruotsin eläkkeen alkaminen johtaa Suomessa maksettujen etuusten takaisinperintään ja ohjeistaa, miten perintä voidaan välttää.

3

ETK hankkii tarvittavat lisätiedot

ETK tekee puolestasi EU-eläkehakemuksen. Selvitämme, minne hakemuksesi lähetetään, mitä ehtoja eläkkeen saamiseksi on täyttyvä ja mitä lisätietoja hankittava.

Tyypillinen tarvittava lisätieto, joka auttaa eläkeoikeuden selvittämisessä, on todistus Ruotsissa työskentelystä.

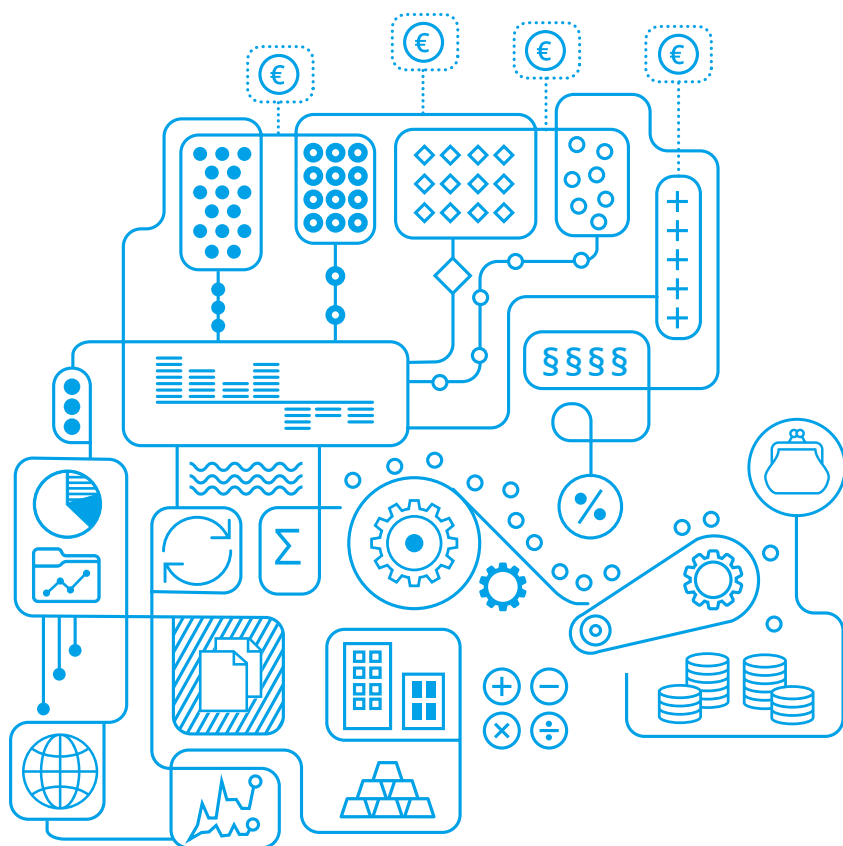
Ruotsista saa eläkettä jo 55 000 suomalaista

Oletko työskennellyt tai asunut Ruotsissa? Sinun kannattaa hakea sieltä eläkettä. Ruotsista maksetaan eläkettä jo 55 000 Suomessa asuvalle henkilölle. He saavat Ruotsista eläkettä keskimäärin 310 euroa kuukaudessa.

Hae eläkettä Ruotsista samalla kun haet eläkettä Suomesta. Täytä hakemus eläkelaitosten tai Eläketurvakeskuksen (ETK) verkkopalvelussa. Täytä myös liite U.

ETK avustaa sinua Ruotsin eläkkeen hakemisessa ja tekee puolestasi EU-eläkehakemuksen.

Vanhuus- ja perhe-eläkepäättökseen Ruotsissa tekee Pensionsmyndigheten (PM) ja työkyvyttömyyseläkepäättökseen Försäkringskassan (FK). PM ja FK tekevät päätöksensä Ruotsin eläkelainsäädännön perusteella.

TIETOA JA ARVIOITA ELÄKEVAROISTA

Työeläkevarat ja rahastointi

ARTIKKELIKOKOELMA YKSISSÄ KANSISSA:

Työeläkevarojen rooli eläketurvan rahoituksessa

Miksi eläkevaroja kerätään?

Onko Suomessa paljon vai vähän eläkevaroja?

Mihin eläkevaroja käytetään ja kuka niistä päättää?

Onko varoja riittävästi eläkevastuuseen nähden?

Mitä rahastointi tarkoittaa eri sukupolville?

TAMMIKUUSSA 2019 • ELÄKETURVAKESKUS

Suomelle pronssia ensimmäistä kertaa

Suomen eläkejärjestelmä sijoittui kolmanneksi kansainvälisessä Mercer Global Pension Index -vertailussa. Suomi valittiin jo viidettä kertaa maailman luotettavimmaksi ja läpinäkyvimmäksi järjestelmäksi.

TEKSTI ANTTI KARKIAINEN | KUVALÄHDE MERCER

Mercer Global Pension Index on vuosittain koottava kansainvälinen eläkejärjestelmien vertailu, joka toteutettiin tänä vuonna kymmenettä kertaa.

Maa maailman parhaaksi eläkejärjestelmäksi valittiin Alankomaat, joka nousi pitkään ykkössijaa hallinneen Tanskan ohii.

VAROISSA JÄÄMME KÄRKIKAKSIKOSTA

Suomi sijoittui ensimmäistä kertaa vertailun kärkikolmiksoon. Sijoitus parantui kaksi sijaa edellisvuodesta, kun taakse jäivät Australia ja Norja.

Syynä nousuun on eläkkeiden korvaustason laskentaan liittyvä muutos, joka satoi Suomen laariin. Myös muutokset kotitalouksien velkaantumisasteessa paransivat asemaamme.

– Jäämme kärkikaksikosta kestävyysnäkymissä. Tanskassa ja Alankomaissa on Suomea huomattavasti suuremmat eläkevarat, kertoo johtaja Mikko Kautto Eläketurvakeskuksesta.

TYÖELÄKEOTTEELLE TÄYSI KYMPPI

Mercer-indeksissä eläkejärjestelmiä arvioidaan eläkkeiden riittävyyden, järjestelmän kestävyuden ja hallinnon luotettavuuden näkökulmasta.

Koko vertailun parhaimmat pisteet Suomi sai eläkejärjestelmien hallinnon luotettavuudesta ja läpinäkyvyydestä.

Osa suomalaista läpinäkyvyyttä on työeläkeote, joka sai täydet kymmenen pistettä järjestelmän ja vakuutetun välistä kommunikaatiota mittaavassa alakategoriassa.

Suomalaisille on itsestään selvää, että oman kertyneen eläkkeen määrän voi tarkistaa milloin vain yhdestä verkkopalvelusta. Monissa maissa tilanne on toinen: eläkettä kertyy moneen eri järjestelmään erilaisin ehdoin.

– Omaa eläkettään koskevaa tietoa pitää osata hakea eri paikoista. Kokonaisuuden hahmottaminen on työlästä, jossain tapauksissa lähes mahdotonta, kertoo Kautto. ■

TOP 5 – ELÄKEJÄRJESTELMÄT

Mercer Global Pension Index 2018

SIJA		Eläkkeiden riittävyys SIJA	Järjestelmän kestävyys SIJA	Hallinnon luotettavuus SIJA
	1. Hollanti (80.3)	5. (75.9)	2. (79.2)	3. (88.8)
	2. Tanska (80.2)	4. (77.5)	1. (81.8)	8. (82.2)
	3. Suomi (74.5)	6. (75.3)	9. (61.0)	1. (92.1)
	4. Australia (72.6)	18. (63.4)	3. (73.8)	4. (85.7)
	5. Ruotsi (72.5)	15. (67.6)	5. (72.6)	11. (80.2)

(Lähde & lisätietoa: www.mercer.com/globalpensionindex)

MIKÄ?

Mercer-indeksi

- Mercer-indeksissä eri maiden eläkejärjestelmiä arvioidaan eläkkeiden riittävyyden, järjestelmän kestävyuden ja hallinnon luotettavuuden näkökulmasta.
- Suomi sijoittui kymmenen parhaan joukkoon jokaisessa kategoriassa.
- Vertailun parhaimmat pisteet Suomi sai eläkejärjestelmien hallinnon luotettavuudesta ja läpinäkyvyydestä jo viidettä kertaa peräkkäin.
- Kehityskohteiksi listattiin minimieläketurvan tason korottaminen, ikääntyneiden työllisyysasteen nostaminen ja eläkevarojen rahastoinnin lisääminen.
- Lisätietoa vertailusta Melbourne Mercer Global Pension Index 2018 -verkkosivuilla.

SIJOITUSVERTAILU

Julkaistaan Etk.fissä torstaina 29.11.

Teemasivuilla

- analyysiä, toimija- ja maakuvauksia
- infografiikkasovellus tuottovertailuun.

TEKSTI ANTTI KARKIAINEN | KUVA LEHTIKUVA

MUSTAA KULTAA JA MUUTA ELÄKERAHAA

Eläketurvakeskuksen kansainvälinen tuottovertailu kokoaa yhteen keskeisiä eurooppalaisia ja pohjoisamerikkalaisia työeläkesijoittajia.

Ensimmäistä kertaa toteutettava Eläketurvakeskuksen sijoitustuottovertailu koostuu 22 työeläkesijoittajasta. Vertailu julkaistaan 29. marraskuuta Etk.fi:ssä. Vertailu kattaa Suomen suurimmat työeläkelaitokset, lisäksi mukana on suuria toimijoita Pohjois-Euroopasta ja -Amerikasta.

Tuottoja vertaillaan yhden, viiden ja kymmenen vuoden tarkastelujaksoilla vuosina 2008–2017. Tuottolukujen lisäksi tarkoituksena on valottaa erilaisia taustatekijöitä esimerkiksi rahastojen roolista eri maissa.

NORJAN ÖLJYVARAT OMAA LUOKKAA

Vertailun suurin toimija on Norjan kansainvälinen eläkerahasto (SPU), jolla on sijoitusomaisuutta lähes tu-

hat miljardia (863 miljardia euroa) eli biljoona euroa. Vertailun vuoksi, kaikkien Suomen työeläkelaitosten yhteenlaskettu eläkevarallisuus on noin 200 miljardia euroa.

Vertailun muita poikkeuksellisia toimijoita ovat esimerkiksi Tanskan suurin työeläkerahasto ATP ja Kanadan työeläkerahasto (CPPIB), josta kerromme lisää seuraavalla aukeamalla.

RUOTSALAISET LUONTEVA VERTAILUKOHDE

Suomalaisten työeläkeyhtiöiden näkökulmasta kiinnostavimmat toimijat ovat Ruotsin suurimmat työmarkkinaeläkeyhtiöt AMF Pension ja Alecta. Yhtiöt hoitavat yksityisen sektorin lakisääteistä työeläketurvaa täyden-

täviä eläkkeitä. Ilmarisen ja Varman kokoluokkaa olevat ruotsalaiset sijoittavat samankaltaisen sääntelyn puitteissa.

Euroalueella toimivat Hollannin julkisen sektorin eläkerahasto (ABP) ja terveydenhoitosektorin eläkerahasto (PFZW) ovat myös hyviä vertailukohteita. Heillä on tosin varallisuutta selkeästi suomalaisia enemmän, yhteensä 600 miljardia euroa.

ATP TAKLASI FINANSSIKRIISIN

Tanskan suurin työeläkerahasto ATP eroaa täysin vertailun muista toimijoista sijoitusjakaumallaan. Juutit luottavat korkosijoituksiin, joita on allokatiosta peräti kolme-neljäsosaa (74 prosenttia).

Poikkeava sijoitusjakauma toimi erityisen hyvin vuoden 2008 finanssikriisin aikaan. Kun kaikki muut sukelivat syvälle, ATP takoi hurjaa tuottoa vastasyklisellä strategiallaan.

SUURET TUOTOT OSAKEPAINOTUKSELLE

Viime vuosina pörssikurssit ovat nousseet ilmiömäisesti, Brexit-juhannuksen notkahdusta lukuun ottamatta.

Se on tarkoittanut ATP:lle heikompia tuottoja. Sen sijaan kissan päiviä ovat viettäneet vahvan osakepaimon toimijat, kuten Norjan SPU ja Ruotsin AP-puskurirahastot.

Analytikkojen mukaan juhlat ovat kuitenkin ohi – markkinat kipuilevat ja epävarmuutta on taas ilmassa. ■

Tanskan suurin työeläkerahasto ATP eroaa täysin vertailun muista toimijoista sijoitusjakaumallaan.

Työeläkesijoittajien vertaileminen on vaikeaa

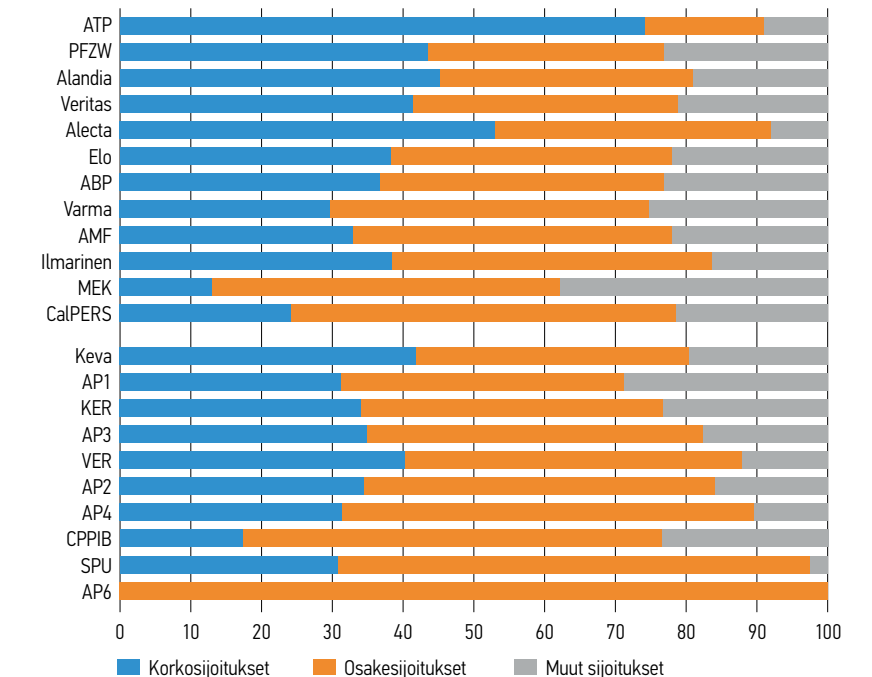
VALITUT AJANJAKSOT JA RYHMITTELYT eivät koskaan tee täysin oikeutta kaikille toimijoille.

Eläketurvakeskuksen vertailussa työeläkesijoittajat on jaettu riskinottomahdollisuuksien mukaan kahteen ryhmään: vakavaraisuuslainsäätelystä vapaat ja vakavaraisuussääntelyn piiriin kuuluvat toimijat.

Edelliseen ryhmään kuuluvat erilaiset puskurirahastot, jotka pystyvät hakemaan korkeamman riskitason tuottoja esimerkiksi suurella osakepainolla.

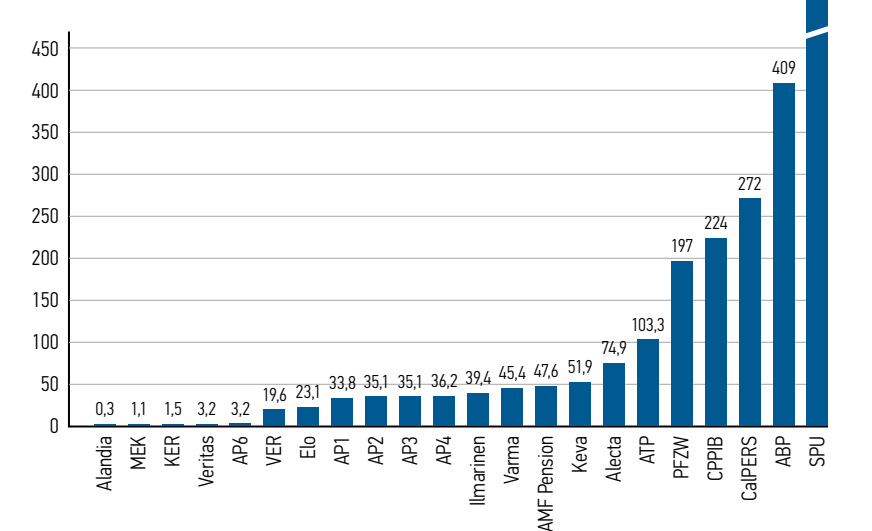
Jälkimmäiseen ryhmään kuuluvat työeläkeyhtiöt ja -kassat, joiden sijoittamista ja siten myös tuottoja rajoittaa vakavaraisuuslainsäädäntö.

Työeläkesijoittajien allokatio 2017, %

Kuvion yläosassa työeläkeyhtiöt ja -kassat, jotka kuuluvat vakavaraisuussääntelyn piiriin. Kuvion alemmassa ryhmässä puskurirahastot, joilla ei vakavaraisuussääntelyä.

Työeläkesijoittajien sijoitusomaisuus 2017, mrd. €

Vertailun työeläkesijoittajat

Puskurirahastot – ei vakavaraisuussääntelyä:

- Ruotsin AP1–AP6 -puskurirahastot
- Norjan valtion kansainvälinen eläkerahasto SPU
- Kanadan puskurirahasto CPPIB
- Keva, Valtion eläkerahasto VER ja Kirkon eläkerahasto KER

Työeläkeyhtiöt ja -kassat – vakavaraisuussääntelyyn kuuluvat:

- Hollannin työeläkerahastot ABP ja PFZW
- Tanskan ATP-töeläkerahasto
- Ruotsin työmarkkinaeläkeyhtiöt Alecta ja AMF Pension
- Suomen työeläkeyhtiöt sekä Merimieseläkekassa MEK
- Yhdysvaltain Kalifornian osavaltion henkilöstön eläkerahasto CalPERS

Kanadan eläkerahasto tahkoaa tulosta

Vaahterasiirapista ja jääkiekosta Kanada tunnetaan – ja eläkerahastosta. Sijoitustuottovertailussa Kanadan puskurirahasto erottuu joukosta.

Mika Vidlund
Yhteyspäällikkö
Eläketurvakeskus

KANADAN LAKISÄÄTEISTEN työeläkevarojen sijoittamisesta huolehtii *Canada Pension Plan Investment Board (CPPIB)*. Sen tehtävänä on turvata työeläkejärjestelmän pitkän aikavälin kestävyys. Puskurirahastoon on siirretty työeläkemaksuista etuusmenojen ylittävä osuus.

Kanadan 1966 perustetussa työeläkejärjestelmässä on kuitenkin edessään vastaavanlainen tilanne kuin meitä kohtasi Suomessa viisi vuotta sitten: eläkkeitä maksetaan enemmän kuin työeläkemaksuina saadaan kerättyä. Kanadassa käännekohta osuu vuoteen 2021.

Tällöin sijoitustuottojen merkitys kasvaa entisestään, koska juuri niillä katetaan tulevaisuudessa kasvava osa eläkemenoista.

MAAILMAN MITTAKAASSA varsin tavoiteltuun sijoitustuottoon tähän asti yltäneen Kanadan puskurirahaston arvo oli 367 miljardia dollaria eli 246 miljardia euroa vuoden toisella neljänneksellä. Rahasto kattaa noin seitsemän vuoden työeläkemenot.

CPPIB on yksi tunnetuimmista toimijoista finanssimaailmassa. Sijoitusvarallisuudeltaan se on maailman kahdeksanneksi suurin eläkerahasto. Suhteessa BKT:hen rahaston koko on noin 20 prosenttia.

Mutta omassa maassaan kansalaisten keskuudessa tunnettuus on täysin toinen. Vaikka rahasto turvaa yli 20 miljoonan kanadalaisen työeläkkeenmaksajan ja -eläkkeensaajan järjestelmää, rahaston teettämän kyselyn mukaan vain kolme prosenttia kanadalaisista on tietoisia sijoitusorganisaatiosta. Lisäksi 67 prosenttia kanadalaisista epäilee, onko eläkerahastoa enää olemassakaan siinä vaiheessa, kun vastaajat itse siirtyvät eläkkeelle.

Osakepainoa on lisätty ja valtaosa sijoituksista suuntautuu ulkomaille.

Rahaston riittävyyttä ja eläkejärjestelmän taloudellista kestävyyttä kolmen vuoden välein arvioivan aktuaariviraston laskelmat ovat kuitenkin valoisampia kuin kansan syvien rivien tuntemukset.

Aktuaarien tekemät laskelmat sisältävät 3,9 prosentin reaali-tuotto-oletuksen, joka toteutuessaan takaa työeläkejärjestelmän kestävyuden ja maksutason vakauden 75 vuoden pitkän aikavälin tarkastelussa.

RAHASTO ON ONNISTUNUT sijoituksissaan hyvin, ainakin tuotto-oletukseen verrattuna. Viimeiseltä 10 vuodelta kulujen jälkeinen nettotuotto on ollut keskimäärin kahdeksan prosenttia ja reaali-tuotto yli kuuden prosentin (kuvio 1).

Puskurirahasto heijastaa yleistä trendiä: osakepainoa on lisätty ja valtaosa työeläkevarojen sijoituksista suuntautuu ulkomaille.

Kanadalaisrahaston toimintaa eivät ohjaa vakaaraisuusvaatimukset eläkevastuiden kattamisesta. Rahasto on suuntautunut vahvasti osakesijoittamiseen pari vuotta perustamisensa jälkeen eli vuodesta 1999 lähtien. Vielä ennen vuosituhatosen vaihdetta sen koko omaisuus oli kiinni Kanadan joukkovelkakirjoissa.

Nykyään kiinteätuottoisten arvopaperien osuus ylittää vain vajaaseen viidennekseen sijoitusten yhteismäärästä. Osakepaino on noussut rakettimaisesti 60 prosenttiin (kuvio 2), ja niissä pääomasijoitusten osuus eli sijoitukset pörssissä noteeraamattomiin yrityksiin on 20 prosenttiyksikköä.

ISOILLA NAPPULOILLAAN kanadalaissijoitusyhtiö ei pelaa kotivaahteroiden alla, vaan rahasto hakee

kasvua globaalisti hajautetusta salkusta. Sijoitukset kohdistuvat sekä teollisuusmaiden että kehittyvien maiden osakkeisiin.

Nykyään rahaston sijoituksista 85 prosenttia on ulkomailla. Ulkomaisen pääoman omistamiselle oli aiemmin asetettu 30 prosentin raja, mutta rajoista luovuttiin vuoden 2005 lakiuudistuksessa.

Jo vuonna 2002 Maailmanpankki ylisti CPPIB:tä mallina, joka on riippumaton liittovaltion hallituksesta ja toimii edunsaajien edun mukaisesti. Maine on kiirinyt sen myötä, kun rahasto on tahkonnut tulosta.

PUSKURIRAHASTOLLA on lailla säädetty riippumaton asema liittovaltion hallituksesta. Rahastoa koskevan lain muuttaminen ja varojen käyttö muuhun kuin eläkejärjestelmän vakauttamiseen on tehty jopa vaikeammaksi kuin perustuslain muuttaminen. Molemmissa tapauksissa vaaditaan 2/3 provinssien määränemmistö. Eläkerahastolain muuttaminen vaatii lisäksi vastaavan väestöennemistön, kun perustuslain muuttamiseen riittää, että provinssit edustavat vähintään puolta väestöstä. Rahasto on toiminnastaan vastuussa parlamentille, jolle se raportoi vuosittain.

Hallituksen kokoonpano on monista muista toimijoista poikkeava. Etujärjestöt eivät ole hallituksessa edustettuina, vaan se koostuu finanssialan ammattilaisista.

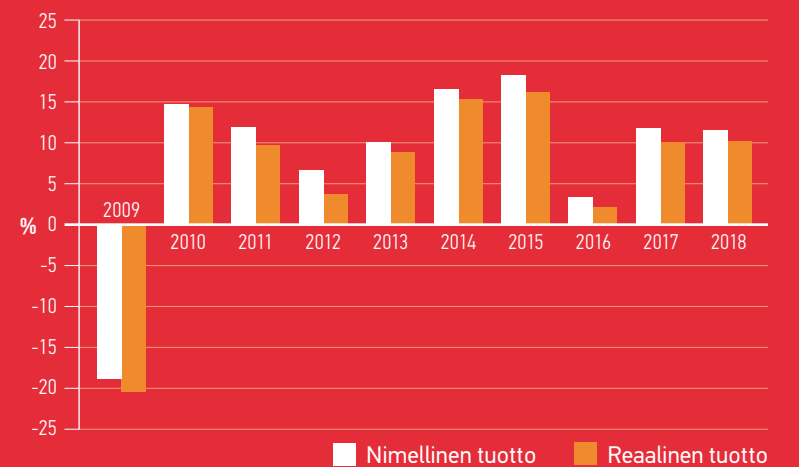
Siinä missä muualla haetaan keinoja naisten osuuden kasvattamiseksi eläkerahastojen hallituksissa, on CPPIB:n 12-jäsenisessä hallituksessa naisennemmistö (7). Puheenjohtajana toimii nainen, kuten silloin, kun rahasto perustettiin vuonna 1997. ■

Sijoitusvertailua alan toimijoista

- Sijoitusvertailutiedot julkistetaan Etk.fi-verkkopalvelussa torstaina 29. marraskuuta.
- Vuosittain päivitettävässä vertailussa on mukana 22 toimijaa, joista 9 suomalaista.
- Reaali-tuottoja vertaillaan yhden, viiden ja kymmenen vuoden ajanjaksoilla.
- Tuloksiin voi tutustua Etk.fi:ssä Kansainvälinen sijoitustuottojen vertailu (Eläkejärjestelmät - Kansainvälinen vertailu - Eläkevarojen sijoitustuotot).

Kuvio 1
Kanadan työeläkerahaston nimellinen ja reaali-tuotto vuosina 2009–2018

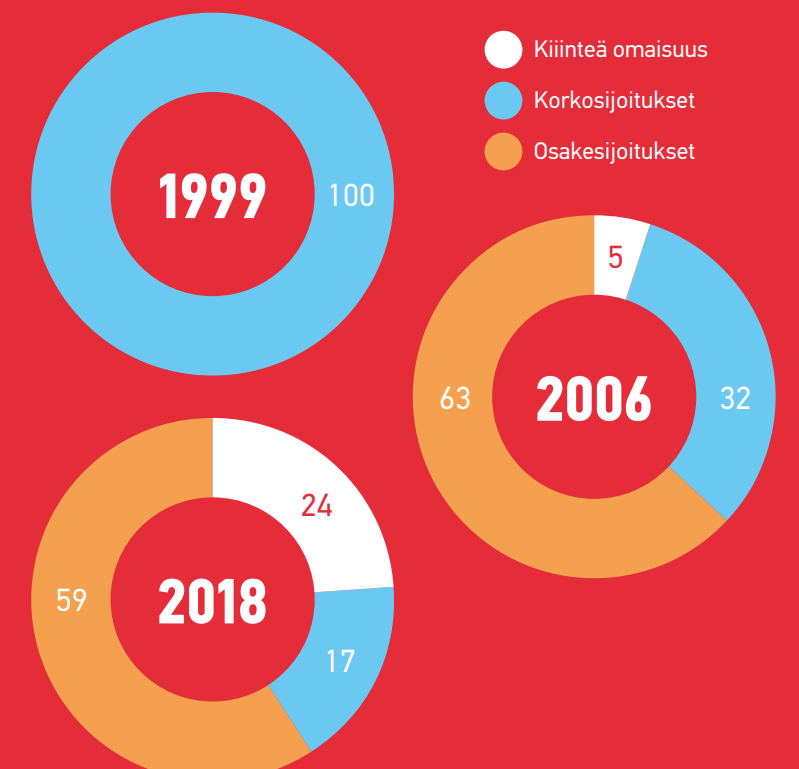
(Lähde: CPPIB vuosikertomukset)

Kanadassa verovuosi alkaa 1. huhtikuuta ja päättyy seuraavan maaliskuun lopussa. Näin ollen vuodelta 2018 tiedot 31.3. saakka.

Kuvio 2
Sijoitusjakauma vuosina 1999, 2006 ja 2018, %

(Lähde: CPPIB vuosikertomukset)

TURVALLISEMPAA YHDESSÄ

Eläkejärjestelmä sopeutuu talouden muutoksiin eikä ole erillään yhteiskunnan kehityksestä, totesi Eläketurvakeskuksen toimitusjohtaja Jukka Rantala Työeläkepäivässä.

TEKSTI ANNE IIVONEN
KUVAT KAROLIINA PAATOS

Työeläkepäivässä Jukka Rantala vertasi eläkejärjestelmän toimivuutta myllyn rataspyöriin. Rantaa tarvitsivat jatkuva vedenvirtausta (palkkasummaa) toimiakseen.

– Olenaiset eläkkeiden rattaat on uusittu ja ovat kunnossa, Rantala totesi.

Periaate on hyvä, mutta rattaista pitää koko ajan huolta.

– Sekä YEL että perhe-eläke ovat seuraavana uudistamistarpeessa.

Rantala painotti erilaisten tulevaisuutta hahmottavien kehityskulkujen tarkastelun tarpeellisuutta. Pitkän aikavälin laskelmat ovat skenaarioita siitä, mitä voisi tapahtua. Seuraava eläkejärjestelmän PTS-2019 julkistetaan kevättalvella.

Toimintaympäristön muutos yhteiskunnassa vaikuttaa myös eläkejärjestelmään. Yhä enemmän tapahtuu työn siirtymistä julkiselta sektorilta yksityiselle. Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus voi luoda Kevan jäsenyhteisöille maksupainetta.

KUNNALLINEN JA YKSITYINEN YHTEEN?

Kunnallisen ja yksityisen eläkejärjestelmän yhdistämiseen tähtäävän työryhmän tuloksista kertoi Työeläkepäivässä Eläketurvakeskuksen johtaja Heli Backman.

Backman on vetänyt työryhmää, jossa sosiaali- ja terveysministeriön, valtiovarainministeriön, työeläkejärjestelmän sopijasaapuolekset sekä työeläkelaitosten asiantuntijat ovat työskennelleet puolitoista vuotta. Raportti tulee julki 19. joulukuuta.

– Työn taustalla ovat järjestelmien ra-

Työeläkepäivässä Ilmarisen Jouko Pölönen (vas.), Eläketurvakeskuksesta Jukka Rantala ja Heli Backman, STM:stä Outi Antila ja Kevasta Timo Kietäväinen.

hoituspohjiin kohdistuvat muutokset, Backman sanoi.

Työeläkeyhtiöillä ja kunnallisella Kevalla on erilaiset rahoituspohjat. Mahdolliset muutokset kohdistuisivat järjestelmien rahoitukseen, sen sijaan eläketuukuihin muutokset eivät vaikuttaisi.

– Nyt näyttää siltä, että mahdollisesti työryhmä tulee ehdottamaan yksityisen ja julkisen sektorin yhdistämistä.

Lopullinen ratkaisu on vielä auki.

– Sen vuoro tulee myöhemmin ja päätös siitä tehdään seuraavassa hallitusohjelmassa, Backman painotti.

Työntekijän kannalta sillä ei enää ole merkitystä, työskenteleekö julkisella vai yksityisellä sektorilla, eläke kertyy molemmissa samoin periaattein. Myös maksut ovat työntekijöille samat.

Rahoitusjärjestelmät ovat perusluonteeltaan erilaiset. Kyse on siitä, miten puskurirahastotyypistä Keva-järjestelmää olisi mahdollista yhdistää osittain rahastoivaan yksityiseen eläkejärjestelmään.

Eläkelaitokset voisivat kilpailla yli sektorirajojen, jos kunnallinen ja yksityinen työeläkejärjestelmä yhdistyisivät.

– Myös ulkoapain tulevat toimintaympäristön muutokset kannettaisiin eläkejärjestelmässä yhdessä, Backman sanoi.

Mahdollisia rahoituspohjaan vaikuttavia megatrendin tapaisia muutoksia ovat syntyyvyys, maahanmuutto, keskimääräi-

nen elinikä ja työllisyyskehitys. Samoja, joita Rantala tarkasteli osuudessaan.

– Tulevaisuuteen on turvallisempaa mennä yhdessä kuin yksin, Backman kietytti työryhmän näkemykset.

KEVA RAKENTAVALLA KANNALLA

Kommenttipuheenvuorossaan Kevan toimitusjohtaja Timo Kietäväinen totesi, että nyt ollaan pidemmällä rahoitusjärjestelmien yhdistymiskeskusteluissa kuin koskaan aiemmin.

– Luomme ensimmäistä kertaa yhteistä faktapohjaa siitä, miten asiassa voimme edetä.

Keva suhtautuu Kietäväisen mukaan rakentavasti yhdistymiseen.

– Olemme rakentavan kriittisiä. Tässä ei ole kysymys siitä, mitä Kevalle työeläkevaikuttajana käy, vaan erityisesti siitä, miten kunta-alan vakuutettujen ja työnantajien sekä veronmaksajien käy.

– Luonnollisesti on varmistettava, että järjestelmien mahdollisen yhdistämisen ja sen seurauksena syntyvien julkis-Kevan ja TyEL-Kevan kilpailuedellytykset ovat kunnossa ja että muutokseen säädetään riittävän pitkä siirtymäaika, Kietäväinen sanoi. ■

Työeläkepäivän esitysmateriaalit
Etk.fi:ssä

Tulorekisteristä kertoi verohallinnon Terhi Holmström.

Kaikki pian valmista Tulorekisterille

TULOREKISTERIYKSİKÖN johtaja Terhi Holmström verohallinnosta kertoi nukkuvansa yönsä hyvin, vaikka h-hetkeen on aikaa reilu kuukausi.

– Kovasti on testailtu, ja kaikki näyttää etenevän suunnitelmien mukaan.

Kehityspäällikkö Tarja Keveri Eläketurvakeskuksesta kertoi eläkealankin olevan valmiina.

Kriittiset vaiheet on testattu.

Järjestelmämuutokset tulevat tuotantoon 29. joulukuuta.

Keverin mukaan alkuvuosi on silti varmasti haastava.

Holmström korosti, että eläkevakuuttajien on tärkeää viestiä nyt aktiivisesti asiakkailleen.

– Tunnette itse hyvin asiakkaanne ja tulorekisterin juuri heille tuomat muutokset.

Matti Lumijärvi

Puntarissa riittävyys ja kestävyys

KANSAINVÄLINEN VERTAILU -osiossa käsiteltiin eläkkeiden riittävyttä ja eläkejärjestelmien kestävyttä EU:ssa ja maailmalla.

– Eläkkeiden nettokorvausasteet laskevat EU28-maissa tulevaisuudessa, kertoi kehityspäällikkö Marjukka Hietaniemi Eläketurvakeskuksesta.

Tieto käy ilmi Pension Adequacy 2018 -raportista, jonka mukaan

suomalaisten eläkkeet pysyvät kohtuullisina tulevaisuudessakin.

Raportin mukaan Suomessa on vähemmän pienituloisia yli 65-vuotiaita kuin EU:ssa keskimäärin. Ikäsidonnaisten kustannusten näkyminen on synkempi. Suomen kustannukset ovat 30 prosenttia bruttokansantuotteesta. Luku on EU-maiden suurimpia.

Antti Karkiainen

Kansainvälisten vertailujen tuloksista kertoivat Marjukka Hietaniemi ja Mika Vidlund.

Työn muutoksesta puhuivat Mikael Pentikäinen ja Jarkko Eloranta.

Yrittäjän eläkevakuutus mainettaan parempi

MITEN LISÄTÄ NUORTEN yrittäjien luottamusta eläkejärjestelmään? Tämä on yhteinen haaste, sanoi Suomen Yrittäjien toimitusjohtaja Mikael Pentikäinen työtä ja sosiaaliturvaa käsitelleessä paneelikeskustelussa.

– Miksi on niin vaikea saada perille sitä viestiä, että kyse ei ole vain eläketurvasta, vaan myös työnäköisestä sosiaaliturvasta?

Pentikäisen mukaan nuoret yrit-

täjät tuntevat suurta epäluottamusta YEL-järjestelmää kohtaan.

Sekä Pentikäinen että SAK:n puheenjohtaja Jarkko Eloranta arvioivat YELin olevan mainettaan parempi järjestelmä. Eloranta muistutti lisäksi, että veronmaksajien maksuosuus yrittäjien eläkkeistä kasvaa koko ajan.

Sirkku Aalto

EESSi digitalisoi EU-maiden sosiaaliturvaa

EUROOPAN SOSIAALITURVASSA alkaa ensi vuonna uusi aikakausi, kun kansalliset rajat ylittävä EESSi-järjestelmä (Electronic Exchange of Social Security Information) käynnistetään.

– Järjestelmä korvaa maiden välillä käytetyt paperilomakkeet digitaalisilla dokumenteilla ja viestiketjuilla, Eläketurvakeskuksen kehityspäällikkö Sari Alanko sanoi.

Hän arvioi Työeläkepäivässä, että Suomesta uuteen järjestelmään liittyy noin 80 sosiaaliturvalaitosta. Kaikkiaan EESSi yhdistää toisiinsa 32 maata ja yli 10 000 laitosta.

Digitaalisen tietojenvaihdon odotetaan lyhentävän hakemusten käsittelyaikoja ja nopeuttavan etuuk-sien maksamista.

Peter Lindström

Sähköisen tietojenvaihdon Eessi-hankeesta kertoi Sari Alanko.

Palvelut käyttäjälähtöisiksi

TYÖELÄKEOTE MOBIILIPANKKIIN

Ilmarisen toimitusjohtaja Jouko Pölösen tunnistaa asiakkaiden tarpeet. Hän tarjoaisi työeläkeotteen talouden kokonaiskuvan äärellä, mobiili- ja verkkopankissa. Siellä asiakkaat jo muutenkin ovat.

TEKSTI ANNE IIVONEN | KUVAT VESA LAITINEN

Pankkiiri ja kauppatieteilijä osaa ynnätä ja ympätä asioita yhteen. Liiketoimintavainu kehittyy tällaisessa kombinaatiossa herkemäksi kuin ekonomistilla tai vakuutusmatemaatikolla. Tällaisella palveluhenkisellä vainulla varustettu **Jouko Pölönen** aloitti viime kesänä Ilmarisen toimitusjohtajana.

Jälkikoiran herkkyydellä varustettu Pölönen erottuu päätä pidempänä muista siinäkin, että kykenee aistimaan asiakkaiden tarpeet. Hän otti vetovastuun Ilmarisessa elokuun alussa, kun jo keväällä **Timo Ritakallio** oli siirtynyt OP Ryhmän johtoon. Siinä samalla vaihtui yritysjohtajan aiemmin tunnustama OP:n oranssi brändiväri syvään Ilmarisen siniseen.

Ilmarinen saa Pölösestä sitä voimaa, mitä se hakikin edelleen uudistumishaluisena ja asiakkaiden tarpeet tunnistavana maan suurimpana toimijana. Ilmarinen on Etera-fuusion seurauksena karvan verran Varmaa suurempi yksityinen sijoittaja noin 47 miljardin euron sijoitusvarallisuudellaan. Eläkkeitä yhtiö maksaa vuositasolla noin 5,5 miljardia euroa.

Pölönen uskoo, että kovenevassa kilpailussa pärjää se, joka huolehtii asiakkaista parhaiten.

– Asiakkaat odottavat sujuvia digitaalisia palveluja, ja paras asiakaskokemus on keskeinen tavoitteemme, Pölönen mainitsee.

Pölönen, kuten koko vakuutus- ja pankkisektori, tietää sen, että myös työeläkealan tulevaisuus on vahvasti digitaalinen. Iso osa liiketoiminnasta liittyy tietojen käsittelyyn: eläkettä kerryttävien tietojen ja eläkkeen maksamiseen liittyvän asiakastiedon hy-

vään ajantasaiseen hallintaan. On nähtävissä, että robotiikalla ja käyttäjälähtöisellä palvelutuotannolla työeläkealan toimijat tahkoavat sen tuloksen, jota heiltä odotetaan.

Tämän lajin Pölönen tuntee. Pankki- ja vakuutusmaailmassa ollaan oltu käden mitan pidemmällä digikuvioissa. Ja siinä maastossa Pölösellä pysyy kartta kourassa.

TULOREKISTERISSÄ Pölönen näkee huikeita mahdollisuuksia ajantasaisen työeläkeotteen lanseeraamiseksi. Ansiotietojen perusteella kertyy työeläke ja sen saldon tarkastamiseksi hän löytää työeläkeotteelle luontevimman tarkastelupaikan verkko- ja mobiilipankissa.

– Haluamme parantaa palveluita työeläkkeen ajantasaisuuden suuntaan. Tällöin luontevinta olisi viedä työeläkeote mobiilipankkiin, missä ihmiset asioidivat jo muutenkin, hän sanoo.

Jonkin verran ovat ovet käyneet Ilmarisen fuusion aikana, ne vaiheet Ritakallio selvitti ennen Pölösen tuloa. Yhtiön varatoimitusjohtaja ja entisen Eteran toimitusjohtaja **Stefan Björkman** vaihtoi alaa ja aloitti Konstsamfundetin toimitusjohtajana. Näin Pölösen sijaiseksi nousi vakuutus- ja eläkepalveluista vastaava varatoimitusjohtaja **Sini Kivihuhta** ja toiseksi varatoimitusjohtajaksi nimitettiin sijoitusjohtaja **Mikko Mursula**.

Viimeisimpänä rekrytointina Pölönen sai johtoryhmän jäseneksi kovan luokan pankkipalvelujohtajan **Päivi Jääskeläisen**, joka aloittaa ensi vuoden alussa

"Meiltä yritykset odottavat apua työkykyriskien hallintaan ja kuntoutukseen."

Jouko Pölönen, Ilmarinen

"Kaikki mitä teemme, teemme asiakkaidemme tarpeita ajatellen."

KUKA?

Jouko Pölönen

- Ilmarisen toimitusjohtaja 1.8. lähtien, aloitti työt jo toukokuussa.
- Aiemmin OP Ryhmässä pankkiliiketoiminnan johtajana ja OP Yrityspankin tj. Tätä ennen Pohjola Vakuutuksen tj.
- KTM ja eMBA
- 48-vuotias, vaimo ja 2 aikuista tytärtä.
- Harrastuksina golf, metsästys, tennis ja hiihto.

asiakkuusjohtajana suoraan Pölösen alaisuudessa. Kuten Pölösen myös Jääskeläisen urakavun kannalta merkittävin kotipesä on ollut OP:ssa.

PÖLÖNEN ON NOPEA liikkeissään. Perässä on pysyttelemistä, kun hän on jalkauttanut koko johtoryhmän tapaamaan asiakkaita ja tapaa itsekin asiakkaita päivittäin.

– Käymme säännöllisesti ja systemaattisesti asiakasyrityksissä kuulemassa niitä tarpeita, joita asiakkailamme on.

Niissä tapaamisissa kiteytyy Pölösen mukaan selvästi asiakkaiden odotukset työeläkeyhtiöille.

– Kaikki mitä teemme, teemme asiakkaidemme tarpeita ajatellen, Pölönen sanoo.

Ilmarinen on lisännyt voimaansa työkykypalveluihin, sitä tekevät myös alan muut toimijat. Keväällä Ilmarinen uutisoi palkanneensa työkykypalvelujen johtajaksi **Kristiina Halosen** Työterveyslaitoksesta.

Pölönen mukaan rekrytointi liittyy siihen, että työeläkeyhtiöltä odotetaan yhä enemmän työelämän kysymysten osaamista. Työnantaja-asiakkaat tarvitsevat tukea myös henkilöstönsä kuntoutukseen.

– Meiltä yritykset odottavat apua työkykyriskien hallintaan ja kuntoutukseen, Pölönen sanoo.

Pölönen uskoo, että he voivat antaa tukea niihin tilanteisiin, kun työkyky on koetuksella. Periaate on Pölösen mielessä selkeänä: katse tulee kääntää jäljellä olevaan työkykyyn ja sen hyödyntämiseen työelämässä. ■

Ilmarinen huolehtii yli miljoonan suomalaisen työeläketurvasta

ILMARINEN on Suomen suurin yksityisen alan työeläkevakuuttaja, se huolehtii noin 1,1 miljoonan suomalaisen eläketurvasta. Varma seuraa heti kantapäillä ja hieman taaempaan Elo puusukuttaa näiden kahden niskaan.

Ilmarinen ei ole vain suurten yritysten kumppani, vaan sen asiakaskunta on laaja: yritysasiakkaita on 68 000 pk-yrityksistä suuriin pörssiyrityksiin, ja niissä on vakuutettuna noin 616 000 työntekijää. Myös yrittäjäasiakkaita sillä on 73 000 ja eläkkeensaajia lähelle puolta miljoonaa.

Yhteiskunnallisessa keskustelussa Ilmarisen toimitusjohtaja **Jouko Pölösen** mukaan katse tulisi painokkaasti kääntää työllisyyden parantamiseen.

– Ei 75–80 prosentin työllisyysasteen saavuttamista pidä pitää utopistisena. Jos länsinaapuri Ruotsi pystyy 80 prosentin työllisyyteen, ei sen pitäisi olla meidänkään saavuttamattomissa, Työeläkepäivässä marraskuussa puhunut Pölönen sanoo.

Keinokin hänellä on yleisellä tasolla käden ulottuvilla kuin taskuliina povessa. Pölönen korostaa, että kannustimet työn tekemiseen tulee saada paremmiksi.

– Meidän pitää muuttaa toimintaamme niin, että yhteiskunnassa työn tekeminen aina ja kaikissa tilanteissa olisi kannattavaa.

Ilmarisessa Pölönen pääsee vaikuttamaan yhteiskunnan kehitykseen ja voi omalta osaltaan uudistaa toimintatapoja. Pohjois-Karjalasta Tohmajärven Onkamon kylästä lähtöisin oleva Pölönen on helposti lähestyttävä. Hän pystyy kohtaamaan ihmisen niin metsäkämpillä kuin finanssimaailman huipulla.

Pölönen tapaa säännöllisesti yrityselämän johtoa ja käy paikan päällä asiakasyrityksissä. Kohtaamisissa korostuu yrityselämästä tuttu puhe hyvinvoivasta henkilöstöstä, työn tuottavuudesta ja yritysten menestymisestä.

Anne Iivonen

Jouko Pölösellä on toimistopäivinä tapana lounastaa Ilmarisen henkilöstöruokalassa.

Tasa-arvoistavat työehdot syrjivät maahanmuuttajaa

ON LUKUISIA TAUSTATEKIJÖITÄ, jotka tilastollisesti vaikuttavat laskevasti eläkekarttumiin. Yksi näistä on maahanmuuttajatausta.

Kaikkialla maailmassa työn on todettu olevan keskeinen maahanmuuttajien kotoutumisen avaintekijä. Samahan pätee kantaväestöönkin, mutta kotoutumisen sijasta puhumme silloin syrjäytymistä ehkäisevästä vaikutuksesta. Poliitikassa samoilla asioilla on monta nimeä.

ANSIOTYÖ KOHOttAA ELINTASOA. Se myös vähentää riippuvaisuutta yhteiskunnan tukiverkostoista, opettaa kieliä ja tarjoaa sosiaalisia kontakteja – ja kartuttaa eläkettä. Suomen tulisi siksi ryhtyä toimiin paitsi naisten ja vammaisten myös maahanmuuttajien, erityisesti pakolaistaustaisten, työllisyysmahdollisuuksien parantamiseksi.

Suuria pakolaisvirtoja vastaanottaneiden Espanjan ja Kreikan jälkeen, Suomi, Ruotsi ja Ranska muodostavat OECD-maista ulkomailla syntyneiden työttömyystilastojen kärjen. Syitä tähän lienee useita, mutta ainakin Suomen ja Ranskan kankeat tavat säännellä työmarkkinoita eivät ole auttaneet. Ellei uudessa maassa uraansa aloittavalla maahanmuuttajalla ole hyvää kielitaitoa, työkokemusta tai kansainvälisesti tunnustettua koulutusta, hänelle ei työmarkkinoilla anneta juuri muuta kilpailukeinoja kuin alempi työn hinta.

Työehtosopimusjärjestelmä on laadittu ajatellen lähinnä kotoperäisiä, kielitaitoisia ja suomalaisen koulun käyneitä työntekijöitä.

TYÖMARKKINASOPUIHIN etenkin matalapalkka-aloilla sisältyy odotus, että työntekijät hallitsevat tietyt perusasiat,

Almuilla eläminen ei tee kenenkään itsetunnolle hyvää.

jolloin minimipalkka asetetaan niin korkealle, ettei sillä kannata palkata suomalaisuutta vielä opettelevaa työntekijää. Näin ay-liike suosii tahallaan tai vahingossa juuri kantaväestöä.

Toinen työttömyyskomponentti taas on työnhakijan kannustinpuolella: Suomella, Ruotsilla ja Ranskalla on myös tarjota EU-maiden anteliaimpia työt-

töman sosiaaliturvaetuuksia vastapainona tiukasti säännellyille työmarkkinoille. Vaikka työtön tuleekin näissä maissa toimeen, ihmisen tekee hyvää keke olevansa osa jotakin. Almuilla eläminen ei tee kenenkään itsetunnolle hyvää, eikä ole reilua kehtää kohtaan, että monelle tulijalle Suomella on tarjota vain pullojen keräämistä.

YRITTELIÄT MAAHANMUUTTAJAT toki keksivät usein keinonsa. Työnhaussa menestymättömille maahanmuuttajille yksi tie on ns. pakkoyrittäjyys, koska yrittäjää minimipalkkasäännöt eivät koske. Osa kuitenkin kompastuu tällöin suomalaiseen lainsäädäntöön ja byrokraatiaan, ellei heillä ole paikallista asiantuntijaa neuvomassa.

Eduskuntavaalien lähestyessä olisi kiinnostavaa kuulla avauksia siitä, miten maahanmuuttajien työllistämisen kynnyksiä voitaisiin laskea. Oma syyttään työtön maahanmuuttaja on jäykkien työmarkkinoiden kärsijäosapuoli myös eläkeiässä.

Ihmisellä on todennäköisesti luontainen tahto parantaa taloudellista asemaansa, saada onnistumisen kokemuksia ja saavuttaa merkitystä elämänsä vaivaa näkemällä, mutta tuo tahto ei itsessään aina riitä. Sen toteuttamisen täytyy olla mahdollista niillä eväin, mitä kullakin on työntajille antaa. ■

Lilja Tamminen

Kolumnistimme on politiikkaa kommentoiva digitalisaatiotutkija ja työskentelee operatiivisena johtajana teknologiayrityksessä.

Tonnin tuki kannustaisi perheentekoon

LAPSIA SYNTYY VÄHEMMÄN nykyisin kuin koko syntyvyysmittauksen yli satavuotiaassa historiansa. Syntyvyyden väheneminen on yleinen trendi jälkiteollisissa maissa jo vuosikymmeniä.

Suomessa viimeisen muutamman vuoden aikana tapahtunut vauvojen määrän väheneminen on jopa eurooppalaisessa mittakaavassa poikkeuksellista. Suomalainen syntyvyys on Tilastokeskuksen tuoreimpien lukujen mukaan väestötään taantuvan Japanin tasolla.

Syntyvyyden laskua on pyritty sysäämään nuoren, matkusteleavan, Instagram-glamouria halajavan naisen syyksi. Totuus kuitenkin on, että syntyvyyden väheneminen on lähes yhtä paljon niiden perheiden ansiota, jotka jättävät hankkimatta toisen, kolmannen ja neljännen lapsen.

LAPSILUKU PIENENEE kaikissa ikäryhmissä, kaikilla koulutustaustoilla. Vaikka vapaaehtoisesti lapsettomien määrä on lisääntynyt tutkimuksissa viime vuosina, ei lapsiluvun pieneneminen ole läheskään aina se haluttu lopputulos.

Tulevaisuudessa useampi kuin joka viides nainen ja joka neljäs mies ei saa omia lapsia, vaikka enemmistö heistä olisi niitä toivonut ainakin jossain vaiheessa elämäänsä.

Syntyvyyden väheneminen ei ole yksin perheellistymisestä haaveilevien suomalaisten tragedia, vaan suuri yhteiskunnallinen kysymys niin kansantalouden kuin eläkejärjestelmänkin kannalta.

Sytä Suomen syntyvyyden äkilliselle alenemiselle ei tyhjentävästi tiedetä. Yksi asia kuitenkin tiedetään: ensisynnyttäjien keski-ikä nousemalla mahdollisuus hankkia useita lapsia heikkenee. Ihmisten lapsilukutoiveen toteutumisen näkökulmasta onkin siis mielekästä tarkastella, miten yhteiskunnalliset rakenteet voivat joustaa tilanteessa, jossa naisten hedelmällisyys ei jousta määräänsä enempää.

ENSISYNNYTTÄJÄN KESKI-ikä on suomalaisilla 29,2 vuotta. Uskallan väittää, ettei ole mikään sattuma,

"Yhteiskunta voi aidosti vaikuttaa nuorten aikuisten perheellistymiseen."

että yliopistosta valmistuneiden keski-ikä on 28,8 vuotta. Suomalaiseen kulttuuriin on juurtunut syvästi ajatus siitä, että perheellistymisen vaatii merkittävää taloudellista vakautta ja vähintään kohtuullista aineellista elintaso.

Usein tarina kuuluukin, että ensin valmistutaan, hankitaan työpaikka ja työpaikan vakiinnuttamisen jälkeen ryhdytään

yrittämään ensimmäistä lasta. Tämän vakiintuneemman elämänvaiheen siirtyessä yhä myöhemmäksi lykkääntyy myös perheellistymisen.

Mutta, entä jos perheellistymisen kannustettaisiin jo korkeakouluopintojen aikana? Jos ensisynnyttäjien keski-ikä halutaan laskea siinä toivossa, että toisen ja kolmannenkin lapsen hankkiminen olisi mahdollista niin biologisesti kuin taloudellisestikin, tulisi politiikkatoimia kohdentaa 20–30-vuotiaiden ikäryhmään, josta suuri osa taiteilee korkeakouluopintojen parissa.

Syntyvyyden ongelmat vaativat suuria panostuksia. Nykyinen opintotukijärjestelmä 250 euron opintorahoineen ja 75 euron huoltajakorotuksineen ei näytä täydy nuorten aikuisten silmissä perheellistymisen mahdollistavana etuutena.

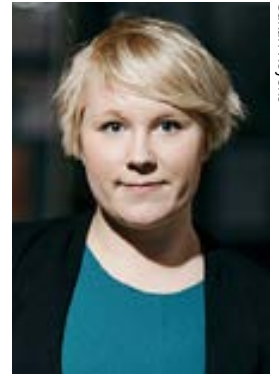
Mutta, entä jos nostettaisiin opintotuen huoltajakorotus tonniin, tai edes useampaan sataseen?

TONNIN HUOLTAJAKOROTUS olisi aito kannustin perheellistymiseen. Siinäpä olisi jo kannusteita sekä perheellistyä että kannusteita opiskella päästäkseen ja pysyäkseen opintotuen piirissä.

Opiskelun aikaisen toimeentulon parantaminen ei toki ratkaise kaikkia nuorten aikuisten perheellistymisen lykkäämiseen liittyviä pohdintoja. Mutta niihin harvoihin muuttujiin, joihin yhteiskunta voi nuorten aikuisten perheellistymisen mahdollistajana aidosti vaikuttaa, kannattaisi tässä vaiheessa tarttua. ■

Silja Silvasti

Palstalla vierailleva kirjoittaja ottaa kantaa eläkekeskusteluun.

Silja Silvasti

KUKA?

Silja Silvasti

- 26-vuotias
- Vaikuttamisen asiantuntija nuorisoalan kattojärjestö Allianssissa
- Väestöliiton varapuheenjohtaja.

TULOREKISTERI MUOVAA VAKUUTTAMISEN VALVONTAA

Vuodenvaihteessa käyttöön otettava tulorekisteri muuttaa myös eläkevakuuttamisen valvontaa.

TEKSTI SIRKKU AALTO | KUVA KAROLIINA PAATOS

*Osastopäällikkö Matti Ruotanen uskoo, että työntekijän rooli ansio-
tietojen oikeellisuuden seurannassa kasvaa tulorekisterin myötä.*

Työeläkevakuuttamisen kokonaan tai osittain hoitamatta jättäviä työnantajia seulotaan nykyisin valtavasta määrästä eläkevakuutus- ja verotustietoja.

– Ensi vuodesta alkaen selvitykset kohdistuvat tulorekisterin yksittäisiin palkka-ilmoituksiin, ja selvittelytyö on vääjäämättä hidasta ainakin ensi alkuun, ennakoii Eläketurvakeskuksen vakuuttamisen valvonnan osastopäällikkö **Matti Ruotanen**.

Viime vuonna valvonnan haaviin jäi 120 miljoonaa euroa maksettuja palkkoja, joista työnantajat eivät olleet maksaneet eläkevakuutusmaksuja. Arvion mukaan tulorekisterin aikana valvonnassa ei päästä samoihin euromääriin kuin aiemmin.

Tulorekisterin alkuvaiheessa valvonnan tavoitteena on varmistaa eläkelaitosten kanssa, että työnantajat vakuuttavat ansiot oikein eivätkä laiminlyönnit lisääny.

**"TyEL-vakuuttamiseen
kohdistuu jatkossakin
laiminlyöntiriski."**

Matti Ruotanen, osastopäällikkö

Nykyisin massavalvotuista työnantajista vain pieni osa jättää työeläkevakuutusmaksut kokonaan tai osin hoitamatta. Viime vuonna massavalvonnan kohteena oli noin 150 000 työnantajaa, joista valvonnan selvittämiä virheitä eläkevakuuttamisessa oli noin 2 270 työnantajalla.

VIRHEIDEN JA LAIMINLYÖNTIEN määrän Ruotanen uskoo vähenevän, kun ansiotiedot ilmoitetaan tulorekisterissä vain yhteen paikkaan ja ne ovat nykyistä ajantasaisempia.

– Aika näyttää, missä määrin näin tapahtuu. TyEL-maksu on euromäärältään merkittävä velvoite, joten kyllä TyEL-vakuuttamiseen kohdistuu jatkossakin laiminlyöntiriski. On selvää, että meillä pitää olla riittävä valmius tarttua laiminlyönteihin, hän sanoo.

Yhteistyötä muiden viranomaisten, kuten Verohallinnon ja Harmaan talouden selvitysyksikön, kanssa lisätään. Paljon ulkomaista työvoimaa työllistävien suurtyömaiden tapaisten riskikohteiden eläkevakuuttamisen valvontaa aiotaan tehostaa esimerkiksi robotiikkaa hyödyntämällä.

Työntekijän rooli ansiotietojen paikansäilytyksen seurannassa kasvaa tulorekisterin myötä. Ruotanen uskoo, että

TULOREKISTERI

- Tulorekisteri on Verohallinnon ylläpitämä sähköinen tietokanta ansio-, eläke- ja etuustiedoille.
- Työnantajien on ilmoitettava tulorekisteriin ansiotiedot vuoden 2019 alusta, kun ne pitää nykyisin ilmoittaa monelle taholle erilaisissa teknisissä muodoissa ja aikatauluissa.
- Tiedot ansioista on ilmoitettava tulorekisteriin pääsääntöisesti viiden kalenteripäivän kuluessa maksupäivästä.
- Eläke- ja etuustiedot ilmoitetaan tulorekisteriin vuodesta 2020 alkaen.

työntekijöiltä tulevien selvityspyyntöjen määrä kasvaa.

– Pyyntöjen avulla laiminlyönnit ansiotietojen ja eläkepalkan ilmoittamisessa voidaan havaita ja toivottavasti katkaista pian, Ruotanen sanoo.

Tulorekisteriin ilmoitetun vakuuttamistiedon oikeellisuuden valvontaa kehitetään massamuotoisempaan suuntaan, kun tulorekisteristä ja siihen liittyvästä valvonnasta on saatu ensikokemukset. ■

”Tietävästi vakuutusneuvosto oli ensimmäinen suomalaisen kolmikannan ilmentymä.”

Vakuutusosoikeus

HAIPAKALLA MUUTOKSEEN

Vakuutusosoikeus on satavuotiaan itsenäisen Suomen ikätoveri. Se jakaa sosiaaliturvaoikeutta, ja on valmis asioiden käsittelyyn sähköisesti, kertoo kokenut ylituomari Juha Pystynen.

TEKSTI SULEVI PELLINEN | KUVAT KAROLIINA PAATOS

Sosiaaliturvan muutoksenhakuelimen satavuotinen historia kuvastaa hyvin suomalaisen yhteiskunnan ja sosiaaliturvalainsäädännön kehitystä.

Alkuun muutoksenhakua voitiin soveltaa vain työtapaturma- ja sotilasvamma-asioihin. Vasta sodanjälkeisinä vuosikymmeninä alkoi tulla yhä kiihtyvämpään tahtiin uusia asiaryhmiä.

– Ansioeläkkeet alkoivat työllistää tuntuvasti 1960-luvulta lähtien, toteaa vakuutusosoikeuden ylituomari **Juha Pystynen**.

Nykyään eri asiaryhmiä on kaikkiaan nelisenkymmentä. Mukaan on tullut runsaasti muita asiaryhmiä, kuten rikosvahinkoihin, työttömyysturvaan, opintotukeen ja sairausvakuutukseen liittyvät asiat.

ENSIMMÄINEN KOLMIKANNAN ILMENTYMÄ

Vakuutusosoikeuden perustamisesta tuli viime joulukuun lopulla kuluneeksi sata vuotta. Juuri itsenäistynyt maa sai sosiaaliturvan muutoksenhakuelimen, josta oli ehdotettu eduskunnassa useaan otteeseen kymmenen vuoden ajan. Perustettu elin oli nimeltään vakuutusneuvosto. Se sai käsiteltäväkseen aikaisem-

min alemmissa oikeuksissa hoidetut muutoksenhakuasiat.

Tietävästi vakuutusneuvosto oli ensimmäinen suomalaisen kolmikannan ilmentymä, jossa valtiolta ja työmarkkinajärjestöt yhdessä kävivät ratkomaan ongelmia. Vakuutusneuvoston nimi muutettiin vakuutusosoikeudeksi vuoden 1943 alusta.

JUTTUMÄÄRÄT VAKIINTUNEET PUOLEEN AIEMMASTA

Vakuutusosoikeudessa on ollut melkoinen jutturuuhka menneinä vuosikymmeninä. Saapuneiden korvasasioiden määrä nousi 1970-luvun loppuvuosina yli 12 000:een.

Silloin ruuhkaa purettiin tehokkaasti perustamalla uudeksi ensimmäisen asteen muutoksenhakuelimeksi vuonna 1982 työnsä aloittanut tapaturmalautakunta.

Viimeksi vakuutusosoikeuden käsittelyyn tulleiden asioiden määrää vähensivät huomattavasti vuonna 2007 lainmuutokset, joilla pää-

”Kun asiakirjat digitoidaan, niiden sisällön suojaamisen tarve korostuu.”

Juha Pystynen, vakuutusosoikeuden ylituomari

Ylituomari Juha Pystynen tarkastelee vakuutusosoikeuden naapuriin Helsingin Pasilaan nousevan kaupunkikeskus Triplan työmaata.

"Ratkaisuista
muuttuu vuosittain
työeläkeasioista
lähes viidennes."

Juha Pystynen

Triplan on määrä olla valmis vuonna 2020. Samana vuonna pitäisi vakuutusosoikeuden ja muiden hallinto-oikeuksien sähköisen asiainkäsittelyn olla toimintakunnossa.

KUKA?

Juha Pystynen

- **Ikä:** 64-vuotias
- **Työ:** vakuutusosoikeuden ylituomari
- **Parasta työssä:** työn monipuolisuus.

föksen poistamista koskevat asiat siirrettiin muutoksenhakulautakunnille.

Sen seurauksena juttumäärät vähenivät ensin yli 10 000:sta noin 7 000:ään ja ovat nykyisin vakiintuneet alle kuuden tuhannen vuotuismääriin.

KÄSITTELYYN VARATTAVA 10 KUUKAUTTA

Käsittelyajat ovat lyhentyneet parin viime vuoden aikana useilla kuukausilla. Vuonna 2018 keskimääräinen käsittelyaika on ollut alle 10 kuukautta.

Käsittelyn sähköistymisessä eletään h-hetkiä. Vakuutusosoikeus oli jo 1980-luvulla tuomioistuinlaitoksen edelläkävijä tietokoneavusteisen käsittelyn kehittäjänä. Nyt sähköinen käsittely on tekemässä lopullista läpimurtoa ja vakuutusosoikeus on vahvasti kehityksessä mukana.

Sähköinen käsittely on jo käytössä sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnassa, joka alkoi lähettää asiakirjoja vakuutusosoikeuteen sähköisesti vuonna 2017. Vakuutusosoikeudessa tutkittiin asiaa ja todettiin, että valmiudet asiakirjojen sähköiseen vastaanottamiseen ovat olemassa.

– Nykyisin kansaneläke- ja työttömyysturva-asiat käsitellään jo sähköisesti. Noin puolet asioista hoidetaan nykyisin pääasiassa sähköisesti, kertoo Juha Pystynen.

Vakuutusosoikeuden avainlukuja 2018

• Asioita vireillä	3 865
- näistä ansioeläkeasioita	951
• Suurimmat asiaryhmät	
- työeläkeasiat (ml. kuntoutus)	644
- tapaturma-asiat	627
- kansaneläkeasiat	429
• Käsittelyaika	9,9 kk
- työeläkeasioissa	10,0 kk
• Muutosprosentti	10,8 %
- työeläkeasioissa	19,9 %

Tilastotiedot syyskuun lopussa 2018.

Käsittelyaika ja muutosprosentit keskimääräisiä.

100 OIKEUSVUOTTA

- Vakuutusosoikeuden, suomalaisen sosiaaliturvan ja sosiaaliturva-osoikeuden vaiheista kertova satavuotishistoria ilmestyi tammi-kuussa.
- **Sulevi Pellisen** kirjoittamaa 311-sivuista teosta *Pykälä ja diagnoseja – 100 vuotta sosiaaliturva-osoikeutta 1917–2017* on tutkimus- ja asiantuntijakäyttöön saatavissa vakuutusosoikeudesta.
- Satavuotishistoriassa on osoitettu, että jo aikalaiset pitivät vakuutusneuvostoa aidosti tuomioistuimena. Suomen valtiosäännön isäksi mainittu presidentti K. J. Ståhlberg totesi vuonna 1936 vakuutusneuvoston olevan "yksinomaan hallinnollinen tuomioistuin".
- Katkeamaton sadan vuoden kaari tuomioistuimena on siten kiistämätön tosiasia.

HAIPAKALLA KOHTI VUOTTA 2020

Sähköiseen käsittelyyn johtava tie on laeva. Hallinto- ja erityistuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentinhallintajärjestelmän kehittämishanke HAIPA:n on määrä yhdenmukaistaa tilanne vuoteen 2020 mennessä.

Pystynen mukaan toistaiseksi ollaan hyvin aikataulussa.

– Vaikutusta käsittelyaikoihin ei vielä osata ennustaa muuten kuin toteamuksella, että siirtymävaiheen jälkeen käsittelyajat eivät ainakaan pitene, hän sanoo.

Asioiden sähköinen käsittely ei välttämättä näy mitenkään asiakkaalle. Asiakirjojen sisältö ei digitoimalla ja sähköisesti siirtämällä muutu mitenkään. Paperinipujen selaamisen sijaan tiedot katsotaan koneelta.

Ylituomari Pystynen korostaa asiakkaiden tietoturvan ja tietosuojan merkitystä kaikissa muutoksissa. Kun asiakirjat digitoidaan, niiden sisällön suojaaminen korostuu. Jos paperiasiakirja on arkistossa, se otetaan sieltä esiin tarvittaessa.

– Kun asiakirja on sähköisessä muodossa, suojan ja turvan kysymykset ovat aivan toisenlaisia. On myös varmistettava se, miten digitaalinen aineisto säilyy luettavana ja tulkittavana vielä vuosikymmenien kuluttua, kuvailee Pystynen tulevaisuuden haasteita.

Sosiaaliturva-asioissa annettujen ratkaisujen oikeudenmukaisuus on vakuutusosoikeuden työssä tärkein päämäärä. Valituksenalaisista ratkaisuista muuttuu vuosittain noin 11 prosenttia, työeläkeasioista lähes viidennes. ■

Pallo hallussa

Pallo hallussa kokoaa eri lähteistä ulkomaisten eläkeuutisia ja maaesittelyä. Aiheesta laajemmin Etk.fi > Eläkejärjestelmät > Muiden maiden eläkejärjestelmät

Kari Lindstedt
Tietoasiantuntija

MAAESITTELY

ISLANTI

- **Väkiluku:** 338 000 asukasta
- **Elinajan odote:** 83,9 (naiset), 80,6 (miehet)
- **Eläkeikä:** 67 vuotta

Pienellä saarivaltiota korkeaa eläkeikää

ISLANNIN lakisääteinen eläkejärjestelmä koostuu asumisperusteisesta kansaneläkkeestä sekä kaikki työntekijät ja yrittäjät kattavasta pakollisesta lisäeläkejärjestelmästä.

Molemmista järjestelmistä maksetaan vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeitä. Laki määrää vähimmäistason, mutta etuustaso sekä maksut voivat vaihdella kassoittain.

Kansaneläkejärjestelmässä vanhuuseläkkeen ikäraja on Islannissa 67 vuotta. Lisäeläkejärjestelmästä maksetaan eläkettä yleensä 67 ikävuoden täytyessä, mutta ikäraja voi vaihdella eri kassojen välillä 65:stä 70:ään vuoteen. Eläkeikä nousee pitkän siirtymäajan kuluessa 70 ikävuoteen.

Eläkkeen hakemista voi lykätä 72 vuoden ikään asti. Tällöin etuuskien määrä kasvaa 0,5 % jokaista lykättyä kuukautta kohden.

Kaikki Islannissa työskentelevät ovat velvollisia maksamaan vakuutusmaksua eläkekassaan. Työntekijä maksaa vähintään neljän prosentin vakuutusmaksua lisäeläkejärjestelmään. Työnantajat maksavat 7,35 prosentin kansaneläkemaksua ja vähintään 8 prosentin lisäeläkemaksua. Työehtosopimukset voivat velvoittaa korkeampiin eläkemaksuihin.

Täyden eläkkeen edellytyksenä on 40 vuodelta maksetut vakuutusmaksut. Valtion työntekijät saavat täyden eläkkeen 32 vuoden perusteella. Eläke, joka maksetaan 40 vuoden työuran perusteella, on vähintään 56 prosenttia ansiotuloista.

Islannin eläkevakuutusjärjestelmä hallinnoi valtion sosiaaliturvalaitos *Tryggingastofnun Ríkisins*. Pakollista lisäeläketurvaa hoitavat eläkekassat.

RANSKA

Kymmenet eri järjestelmät kootaan yhteen

RANSKASSA suunnitellaan eri eläkejärjestelmien yhdistämistä yhdeksi yhteiseksi eläkejärjestelmäksi. Uudistus yksinkertaistaisi monimutkaista ja sirpaleista järjestelmää.

Uudistus tarkoittaisi myös julkisen ja yksityisen sektorin järjestelmän yhdistämistä. Jatkossa eläkettä kertyisi kaikille tasaveroisesti jokaisesta maksetusta eurosta.

Eläkeikä ei muutu eläkeuudistuksen yhteydessä, vaan pysyy 62 vuodessa. Eläkeikä on Ranskassa herkkä aihe ja ammattiliitot ryhtyvät herkästi laajoihin lakoihin. Presidentti Macron lupasi vaalikampanjassaan pitää eläkeikänsä ennallaan.

Eläkeuudistus on vielä suunnitelman asteella ja sen voimaantulo auki.

The Local.fr 11.10.

ALANKOMAAT

Ykkössija Mercer-verailussa

ALANKOMAIDEN eläkejärjestelmä valittiin maailman parhaaksi Mercer *Global Pension Index 2018* -vertailussa. Alankomaat nousi kuuden vuoden tauon jälkeen ykkössijaa hallinneen Tanskan ohi.

Alankomaiden ja Tanskan pisteet ovat hyvin lähellä toisiaan. Vain ne kuuluvat Mercerin asteikolla parhaaseen A-luokkaan.

Mercer-indeksissä eri maiden eläkejärjestelmiä arvioidaan eläkkeiden riittävyyden, järjestelmän kestävyuden ja hallinnon luotettavuuden näkökulmasta. Alankomaat pärjasi kaikilla osa-alueilla.

Mercer kehottaa Alankomaita edelleen parantamaan eläkejärjestelmänsä nostamalla sekä kotitalouksien säästöastetta että ikääntyneiden työllisyysastetta.

Mercer Global Pension Index

RUOTSI

Eläkeviranomainen esittää eläkeikänsä korottamista

ELÄKEVIRANOMAINEN *Pensionsmyndigheten* on julkaissut hallituksen pyynnöstä esityksen eläkeikänsä nostamisesta.

Esityksen mukaan vanhuuseläkeikä säilyy joustavana. Käyttöön otetaan laskennallinen tavoiteikä (*riktålder*), jossa eläkkeen määrä on 70–80 prosenttia loppupalkasta. Alimman eläkeikänsä ikäraja on neljä vuotta tavoiteikä alapuolella.

Alin eläkeikä nousee asteittain nykyisestä 61:stä 64:ään vuoteen 2026 mennessä. Vuonna 1964 ja sen jälkeen syntyneillä alin eläkeikä määräytyy tavoiteikänsä tahdissa.

Myös eroamisikä nousee asteittain 67:stä 69:ään 2023 mennessä, mutta sitä ei ole sidottu tavoiteikänsä.

Ruotsalaiset elävät yhä pidempään ja eläkettä nautitaan aiempaa pidempään.

Pensionsmyndigheten 26.9.

PUOLA

EU: Puolan peruttava tuomareiden eläkeikänsä lasku

PUOLASSA alennettiin korkeimman oikeuden tuomarien eläkeikänsä 70:stä 65 vuoteen viime kesänä.

EU:n tuomioistuin vaatii välittömästi keskeyttämään päätöksen toimeenpanon ja antamaan jo eläkkeelle pakotetuille tuomareille heidän virkansa takaisin.

Uuden lain myötä yli 20 eli noin kolmasosa tuomareista on pakotettu lopettamaan työssään. Lain mukaan eläkkeelle jäämistä voi lykätä vain presidentin erityisluvalla.

EU:n tuomioistuimen mukaan laki uhkaa demokratiaa ja oikeuslaitoksen riippumattomuutta. EU on pitkään vastustanut konservatiivisen *Laki ja oikeus* -puolueen oikeusvaltiota horjuttavia uudistuksia.

Reuters 19.10., HS 19.10.

ROMANIA

Eläkebudjetti kaksinkertaistuu

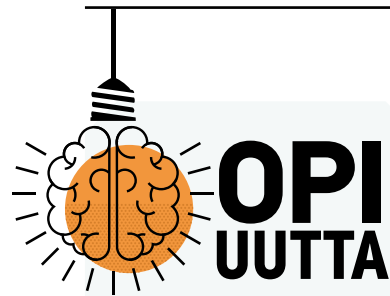
ROMANIAN sosiaalidemokraattinen hallitus aikoo tuplata eläkkeisiin käytettävän budjetin seuraavan neljän vuoden aikana.

Eläkemenot nousisivat nykyisestä 13 miljardista eurosta 30 miljardiin vuoteen 2022 mennessä. Hallituksen tarkoituksena on tasoittaa eri edunsaajien välisiä eroja, jotka ovat syntyneet vuosien kuluessa.

Eläkekorotukset saattavat johtaa siihen, että Romania ei täytä EU:n vakaussuhteiden mukaisesta viitearvoa, jonka mukaan julkisyhteisöjen alijäämä saa olla korkeintaan kolme prosenttia suhteessa BKT:hen.

Romanissa on 20 miljoonaa asukasta, joista neljännes on eläkkeellä. Keskimääräinen eläke on 236 euroa.

Reuters 10.10.

VAHVISTA ASiantuntijuuttasi eläkeasioissa.

ETK on luotettava työeläkealan osaaja ja kouluttaja. Muutama esimerkki koulutustarjonnastamme ja valikoimistamme:

- **OPISKELE VERKOSSA ITSENÄISESTI**
- Suomen työeläkejärjestelmästä lyhyesti
- Perusteet eläkepäätöstietojen ilmoittamisesta
- **TIETOISKUT TULOREKISTERISTÄ**
ma 3.12. ja ke 12.12.

Eläketurvakeskus kouluttaa, ilmoittaudu verkossa.
www.etk.fi/koulutus

0,95722

ELINAIAKERROIN (0,95722) pienentää 1957 syntyneiden vuonna 2019 tai sen jälkeen alkavia vanhuuseläkkeitä yli neljä prosenttia. Näin työeläketurva sopeutuu elinajanodotteen muutokseen.

Työskentelemällä tavoitte-eläkeikään asti, mikä 1957 syntyneillä on 64 v ja 9 kk, eläkkeen saa täysimääräisenä.

Pitkäaikainen raskas työ kasvattaa työkyvyttömyyseläkkeen riskiä

PITKÄAIKAINEN ALTISTUMINEN ruumiillisesti raskaalle työlle voi jopa kolminkertaistaa riskin tuki- ja liikuntaelinsairauteen perustuvaan työkyvyttömyyseläkkeeseen. Vähäinenkin altistus esimerkiksi raskaiden asioiden nostamiselle ja kantamiselle kasvattaa eläkeriskiä, kun altistuminen kestää pitkään.

Tiedot ilmenevät osana Helsinki Health Study -hanketta tehdystä tutkimuksesta. Se perustuu Helsingin kaupungin työntekijöiden hyvinvointia ja jaksamista selvittäneeseen kyselyaineistoon vuosilta 2000–2002 sekä rekisteritietoihin kaupungin työntekijöistä vuosilta 1996–2015.

Lopulliseen tutkimusjoukkoon valikoitui noin 18 900 työntekijää, jotka olivat olleet työsuhteessa kaupunkiin 8–10 vuotta ennen vuosien 2006–2015 seuranta-aikaa.

Seuranta-aikana 530 henkilöä eli kolme prosenttia jäi työkyvyttömyyseläkkeelle tuki- ja liikuntaelinsyistä. Fyysisesti raskaalle työlle eniten altistuneiden riski eläkkeeseen oli

suurempi kuin niiden, jotka olivat altistuneet sille vähiten.

Fyysisesti raskas työ lisäsi myös ennenaikaisen kuoleman riskiä etenkin miehillä.

Erikoistutkija **Jenni Ervasti** Työterveyslaitokselta sanoo, että tutkimustulosten perusteella pitkäaikaista altistusta fyysisesti raskaalle työlle pitäisi vähentää. Rasitus voi vähentyä esimerkiksi apuvälineillä ja työtehtävien muokkaamisella.

Helsingin kaupungin työhyvinvointipäällikkö **Titi Heikkilä** sanoo, että tiettyjen ammattiryhmien, kuten kotipalvelun työntekijöiden, työn kuormittavuus on ollut tiedossa aiemminkin.

– Tämä tutkimus vahvisti sen, että tähän porukkaan pitää erityisesti panostaa ja miettiä toimenpiteitä yhdessä työterveyshuollon ja työntekijöiden kanssa. Lisäksi meillä on käynnistynyt liikkumisohjelma, jossa tullaan huomioimaan tämä ryhmä, Heikkilä kertoo. ■

Työuraeläkettä alkuvuonna 17 miehelle

ELÄKELAITOKSET MYÖNSIVÄT vuoden alkupuoliskolla työuraeläkkeen 17 hakijalle. He olivat kaikki miehiä, kertovat Eläketurvakeskuksen tilastot.

Eläkelaitokset olivat heinäkuun loppuun mennessä tehneet 49 työuraeläkepääöstä. Käsitellyistä työuraeläkehakemuksista 21 hylättiin. Yleisin syy hylkäykseen oli työuraeläkkeeseen vaaditun työskentelyn keston ja rasittavuuden riittämättömyys.

Hylkäävän päätöksen saaneista kaksi oli

kuitenkin saanut myönteisen ennakkopäätöksen osatyökyvyttömyyseläkkeestä.

Kahdeksalle hakijalle taas oli myönnetty työuraeläkkeen sijaan vanhuuseläke ja kolme sai täyden työkyvyttömyyseläkkeen.

Työuraeläke on tarkoitettu raskaan työn tekijöille, joilla on takanaan vähintään 38 vuoden työura ja joiden työkyky on heikentynyt. Työuraeläkkeen alaikäraja on 63 vuotta. ■

Lisätietoa työuraeläkkeestä *Työeläke.fi:ssä*.

Indekseihin huomattava korotus

TYÖELÄKETURVAN INDEKSIT nousevat ensi vuonna. Vuonna 2019 työeläkeindeksi nousee noin 1,5 prosenttia tämänvuotiseen verrattuna ja palkkakerroin vastaavasti 1,9 prosenttia.

Työeläkeindeksin pisteluku 2585 tuo noin 1,5 prosentin suuruisen korotuksen maksussa oleviin työeläkkeisiin. Työeläkeindeksiä laskettaessa palkkojen muutoksen osuus on 20 ja hintojen muutoksen osuus 80 prosenttia.

Palkkakertoimeksi vahvistettiin 1,417. Se tuo noin 1,9 prosentin tarkistuksen edellisvuoteen verrattuna. Palkkakerronta käytetään tulevan eläkkeen laskennassa. Sillä tar-

kistetaan vuosiansiot eläkkeen alkamisvuoden tasoon. Palkkakertoimessa palkkojen muutoksen osuus on 80 ja hintojen muutoksen 20 prosenttia.

Eläkkeiden indeksoinnilla varmistetaan sekä eläkkeelle siirtyvän aktiivikäiseen tulotasoon nähden kohtuullinen eläkkeen alkumäärä että maksussa olevan eläkkeen ostovoima. ■

Lisätietoa eläkkeiden indeksoinnista *Etk.fi:ssä*.

Sosiaaliturvatietoa useilla kielillä

POHJOISMAINEN sosiaaliturvaporraali Nordsoc sulautettiin lokakuun alussa Pohjoismaisen ministerineuvoston ylläpitämään HalooPohjola-sivustoon.

Pohjoismaiden välillä liikkuvat kansalaiset löytävät sieltä myös sosiaaliturvaan liittyvää tietoa pohjoismaisilla kielillä ja englanniksi. HalooPohjola-sivustoa toimitetaan yhteistyössä eri maiden viranomaisten kanssa. Sivusto löytyy osoitteesta www.norden.org. ■

KUUKAUDEN TWIITTI

#Naistenpalkkapäivä'nä on hyvä pohtia myös naisten eläkkeitä. "Perhevapaiden uudistaminen vaikuttaa naisten työssäkäyntiin ja palkkojen kautta myös eläkkeisiin", sanoo @elinalaavi.

Naisten palkkapäivänä hyvä pohtia myös naisten eläkkeitä (TELAn uutinen 2.11.)

Tela ry
[@Tela_ry](https://twitter.com/Tela_ry)
2.11. klo 14.08

Ilmarinen

► **FM, eMBA Päivi Jääskeläinen** on nimetty asiakkuusjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi tammi-kuusta 2019 lukien. Jääskeläinen siirtyy tehtävään OP Ryhmästä.

► **Mikko Lantto** on nimetty Ilmarisen teknologia- ja kehitysjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi 3. joulukuuta alkaen. Lantto siirtyy tehtävään Tieto Oyj:lta.

Keva

► **Ismo Kainulainen** on nimetty johtavaksi asiantuntijaksi Kevan viestintä- ja sidosryhmäyksikköön marraskuun alusta lähtien. Kainulainen on toiminut SDP:n eduskuntaryhmän viestintäpäällikkönä.

► **LT Janne Leinonen** on valittu Kevan johtajaylilääkäriksi. Valtio- ja sosiaaliturvan tutkimuskeskuksen ylilääkärinä toiminut Leinonen aloittaa 1.1.2019 ja siirtyy johtajaylilääkäriksi heinäkuussa.

Tela

► **FT Risto Vaitinen** on nimetty Telan johtavaksi ekonomistiksi 26.11. lukien. Vaitinen siirtyy TELA:n Eläketurvakeskuksesta.

► **KTM Kimmo Koivurinne** on nimetty Telan analyytikoksi 12.11. lukien. Koivurinne siirtyy TELA:n Nordean Group Finance & Treasury -osastolta.

Varma

► **KTM Suvi Hintsanen** on valittu Varman asiakkuuksista vastaavaksi johtajaksi vuoden 2019 alusta lähtien. Hintsanen siirtyy tehtävään OP Ryhmästä.

KUKA?

Marlene Weck

- **Työ:** Varman HR:n, viestinnän ja vastuullisuuden assistentti
- **Koulutus:** kasvatustieteiden kandidaatti
- **Lähellä sydäntä:** taide, käsityöt, earl grey -teelaatu, belgialainen suklaa, kielistä hollanti ja islanti
- **Kirja, jonka aion lukea seuraavaksi:** Helen Russellin *The Year of Living Danishly*.

Dekkareiden syvien sävyjen pauloissa

Varmassa työskentelevää Marlene Weckiä kiehtoo elämän arvoituksellisuus. Erityisesti dekkarit ovat kulkeneet hänen matkassaan jo vuosia.

Vailla valmista vastausta

Seitsemän kellon salaisuus, *The Seven Dials Mystery* (1927) on ensimmäinen koskaan lukemani dekkari. Siinä on monia **Agatha Christielle** tunnusomaisia elementtejä, mutta arvoituksen ratkaisija ei ole Poirot, Marple tai Beresfordin parras-kunta.

Aloitin dekkariharrastukseni nk. kultaisen aikakauden teoksista ja Christien ohella luin muiden muassa **Dorothy Sayersia** ja **Ngaio Marshia**. Kuulun nykyään Suomen dekkariseuraan ja olen ollut mukana suunnittelemassa Helsingin kirjamessujen dekkarilauantain ohjelmaa ja haastattelemassa dekkarikirjailijoita.

Agatha Christie: *Seitsemän kellon salaisuus* (WSOY, 1952)

Mikään ei ole mustavalkoista

Skotlantilainen **Ian Rankin** on yksi tämän hetken parhaita dekkarikirjailijoita. Tämä teos avaa Skotlantia ja sen yhteiskunnallisia jännitteitä monisyisesti ja mieleenpainuvasti. Mikään ei ole aivan mustavalkoista.

Päähenkilö komisario *John Rebus* on monissa liemissä keitetty, mutta säilyttänyt inhimillisyytensä. Dialogi, juonen kuljetus ja naiskuva ovat kiitettävän monipuoliset. Tempo ja laaja henkilögalleria tekevät siitä ajoittain haastavan luettavan ja olenkin lukenut teoksen jo kahdesti, myös alkuperäisteoksen *Black and Blue* (1997).

Ian Rankin: *Sinistä ja mustaa* (Blue Moon, 2006)

Mennyt maailma ei hellitä otettaan

Evelyn Waugh'n *Menneeseen maailmaan* olen palannut monta kertaa, suomeksi ja englanniksi. Alkuperäisteos *Brideshead Revisited* on julkaistu 1945. Olen lukenut myös kirjailijan elämäkerran ja muita teoksia, kuten *Kourallinen tomua* sekä *Työ hyllytetty ja muita kertomuksia*.

Tietenkin olen katsonut molemmat dramatisoinnit sekä vierailut kuvauspaikoilla Oxfordissa ja Castle Howardissa Yorkshiresissä. Ajan ja ihmisuhteiden kuvaus tekevät minuun edelleen vaikutuksen. Tämä teos saattaa hyvinkin olla syy, miksi kuulun Finnish-British Society -yhdistykseen.

Evelyn Waugh: *Mennyt maailma* (Otava, 1982)

Ajankuvaa Helsingistä

Mikko-Olavi Seppälän kirja innostaa katselemaan kotikulmia uusin silmin. Se kertoo ajasta, jolloin jazz soi salakapakoissa ja Torni Hotelli ja Stockmannin tavaratalo olivat uuden, uljaan ajan maamerkkejä.

Kirjasta selviää muun muassa, miten Pommac, pontikka ja kieltolaki liittyivät toisiinsa. Hakasalmen huvilassa on juuri nyt meneillään samanniminen näyttely.

Tähän aihepiiriin olisi sopinut hyvin myös **Anna Kortelaisen** tietokirja *Eri kiva!*, joka kertoo kaupungista ja kulttuurihistoriasta naisten näkökulmasta 1910-luvulla.

Mikko-Olavi Seppälä: *Suruton kaupunki* (Tamm, 2016)

Comparison: Investment returns

THE COMPARISON of the investment returns of 22 earnings-related pension investors from northern Europe and North America, compiled by the *Finnish Centre for Pensions*, is unique. The results of the comparison will be published at www.etk.fi/en on December 2018.

The compared earnings-related funds have been divided into two groups based on their risk bearing capacity: those that are bound by sustainability regulations and those that are not. The former group consists of pension investors whose investment operations and return from investments are limited by solvency regulations. The latter group includes various buffer funds that can take higher risks and put a greater weight on equities in their investment portfolios.

The largest fund included in the comparison is the *Norwegian Government Pension Fund Global (SPU)*. Its invest-

ment assets amount to nearly 1 trillion euros (for comparison, the total pension assets of all Finnish earnings-related pension providers is €200 billion).

Other exceptional investors compared are the largest Danish pension fund *ATP* and the *CPPIB* of Canada. The investment allocation of ATP differs from that of all other funds: 74% of its investment portfolio is in fixed-income investments.

The Swedish pension investors, *AMF Pension* and *Alecta*, are the most interesting objects of comparison from a Finnish point of view. Their investment operations are limited by similar provisions as those of Finnish pension investors.

The Dutch public sector pension fund *ABP* and the health sector fund *PFZW* are also good objects of comparison, although they have much larger investment assets (€600 billion) than the Finnish investors. ■

Insurance justice for 100 years

THE INSURANCE COURT, established in 1917, was the first manifestation of the Finnish tripartite system in which the labour market organisations and the State resolved problems together.

At first, the *Insurance Court* processed appeals relating to only accidents at work and military injuries. Nowadays, it processes appeals within a total of 40 sectors.

In the 1970s, the number of appeals rose to over 12,000. Since the *Accident Appeal Board* was

established in 1982, the number has stabilised at 6,000.

The average processing time in 2018 was less than 10 months. As the electronic handling of appeals is making a breakthrough, roughly half of the appeals are handled electronically.

Fair ruling is the main goal in cases involving social security. Roughly 11% of the appealed decisions, and nearly 20% of all appeals relating to earnings-related pensions, are amended each year. ■

Online banking and pensions

CHECK YOUR PENSION RECORD while paying your bills online – that is what **Jouko Pölönen**, President and CEO of *Ilmarinen Mutual Pension Insurance Company*, would like us to be able to do. Ilmarinen is the largest private sector pension insurer in Finland when measured in terms of pension investments, closely followed by Varma.

The future of the earnings-related pension insurance business is heavily digital. A large part of the operations of earnings-related pension insurance companies deals with handling information.

The Incomes Register will play a huge role in launching a real-time pension record. Pension grows based on earnings, and Pölönen finds the online bank to be the most natural platform for presenting real-time data on pension accrual. “We want to take the pension record into the online bank to which people go anyway.” ■

LENA KOSKI
Translator
Finnish Centre for Pensions

Olli Hakämies

More news in English

- Follow us on Twitter @ETKinfo
- Subscribe to our newsletter etk.fi/en/newsletter/
- Visit our website etk.fi/en

Bronze medal to Finland

THE MERCER INDEX ranks the Finnish pension system the third best in the world. For the fifth time, our system's integrity rating is the highest in the world.

The Dutch pension system tops the list, ousting Denmark from its long-standing top spot. In practice, the score differences are marginal.

Finland's ranking improved mainly because of changes made to the method of scoring pension replacement rates. “We're lagging behind the Netherlands and Denmark in terms of our sustain-

ability outlook. They have much larger pension assets than we have,” explains director **Mikko Kautto** of the *Finnish Centre for Pensions*.

The Mercer Global Pension Index ranks countries' pension systems using criteria relating to the adequacy of pensions, the sustainability of the pension system and administrative integrity. The pension record contributes to our transparency, scoring full points in the subcategory measuring the communication between the system and the insured. ■

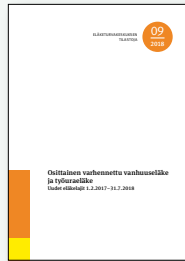
Tutustu Eläketurvakeskuksen julkaisuihin www.etk.fi/julkaisut

Osittainen varhennettu vanhuuseläke ja työuraeläke

Julkaisussa tarkastellaan uusien eläkelajien alkua ja kehitystä ajalla 1.2.2017–31.7.2018. Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen osalta kuvataan eläkkeen yleisyyttä, hakemusmääriä ja eläkkeensaajia sekä heidän työntekoaan eläkkeen ensimmäisen puolentoista vuoden aikana. Työuraeläkkeestä esitetään keskeisimmät tiedot ensimmäisen puolen vuoden ajalta.

Tekijä: Jari Kannisto

Sarja: Eläketurvakeskuksen tilastoja 09/2018

Suomen työeläkevakuutetut 2017

Julkaisu sisältää keskeiset lukumäärätiedot kaikista Suomen työeläkejärjestelmän piiriin kuuluvista 17–68-vuotiaista henkilöistä. Tiedot esitetään jaoteltuina yksityiseen ja julkiseen sektoriin sekä työeläkelakeihin.

Sarja: Suomen virallinen tilasto: Sosiaaliturva 2018

Tilasto Suomen eläkkeensaajista 2017

Julkaisu sisältää tietoa kaikista työ- ja kansaneläkejärjestelmistä eläkettä saavista, eläkkeelle siirtyneistä ja eläkemenosta. Tilastoa on julkaistu vuodesta 1981 lähtien ja se tuotetaan yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa.

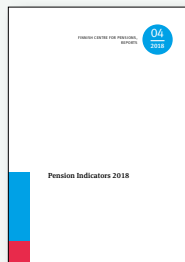
Sarja: Suomen virallinen tilasto: Sosiaaliturva 2018

Pension Indicators 2018

Raportti kokoaa yhteen eläkepolitiikan arvioinnin kannalta tärkeimmät indikaattorit. Se antaa tiiviin ja havainnollisen kuvan työurien pituuden, eläkkeiden tason ja niiden rahoituksen toteutuneesta kehityksestä ja tulevan kehityksen arvioidusta kuluista.

Sarja: Finnish Centre for Pensions, Reports 04/2018

Arbetspensionsrehabilitering år 2017

Tilastojulkaisussa tarkastellaan työeläkekuntoutuksen kehitystä vuodesta 2005 lähtien, pääpaino on vuodessa 2017. Julkaisussa on tietoa kuntoutushakemuksista, annetuista päätöksistä, valitusoikeudesta, kuntoutujista, kuntoutuskustannuksista sekä päättyneistä kuntoutusohjelmista.

Tekijä: Leena Saarnio

Sarja: Statistik från pensionsmyndighetscentralen 08/2018

Length of working life and pension income: empirical evidence on gender and socioeconomic differences from Finland

Artikkelissa tutkitaan sukupuolten ja sosioekonomisten ryhmien eroja työuran pituudessa ja eläkkeen suuruudessa sekä näissä ilmeneviä yhteyksiä. Tutkimuksessa tarkastellaan vuonna 2011 vanhuuseläkkeelle siirtyneitä ja se perustuu ETK:n rekisteritietoihin.

Tekijät: Susan Kuivalainen, Satu Nivalainen, Noora Järnefelt ja Kati Kuitto

Julkaisu: Journal of Pension Economics and Finance. 2018. Vol. 17(4): 1–21.

MUUALLA JULKAISTUA

Lue faktaa ja tilaa uutiskirjeemme! www.etk.fi/uutiskirje